

Richtsnoer voor
afval en teruggewonnen
stoffen

Versie: 2
Mei 2010

JURIDISCHE MEDEDELING

Dit document bevat een toelichting op de verplichtingen in het kader van REACH en legt uit hoe aan deze verplichtingen moet worden voldaan. De gebruiker dient zich echter wel rekenschap te geven van het feit dat de tekst van de REACH-bepalingen het enige authentieke wettelijke referentiemateriaal vormt en dat de informatie in dit document niet bedoeld is als juridisch advies. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen aanvaardt geen aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud van dit document.

VERKLARING VAN AFWIJZING VAN AANSPRAKELIJKHEID

Dit is een werkvertaling van een document dat oorspronkelijk in het Engels werd gepubliceerd en dat op de ECHA-website beschikbaar is.

Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen

Referentie: ECHA-10-G-07-NL
Publicatiedatum: 05/2010
Taal: NL

© Europees Agentschap voor chemische stoffen, 2010.

Omslag © Europees Agentschap voor chemische stoffen

Overname is toegestaan mits de bron volledig wordt vermeld in de vorm "Bron: Europees Agentschap voor chemische stoffen, <http://echa.europa.eu/>" en mits dit schriftelijk wordt gemeld aan de eenheid Communicatie bij ECHA (publications@echa.europa.eu).

Als u vragen of opmerkingen heeft met betrekking tot dit document, kunt u deze sturen (onder vermelding van de referentie en de publicatiedatum) aan de hand van het informatieaanvraagformulier. Dit informatieaanvraagformulier kan worden gevonden op de contactpagina van ECHA: http://echa.europa.eu/about/contact_en.asp

EUROPEES AGENTSCHAP VOOR CHEMISCHE STOFFEN

Postadres: Postbus 400, FI-00121 Helsinki, Finland
Bezoekadres: Annankatu 18, Helsinki, Finland

VOORWOORD

Dit document heeft betrekking op de REACH-Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006¹ (hierna "REACH" genoemd) en specifiek op de toepassing van artikel 2, lid 7, onder d). In dit richtsnoer wordt beschreven onder welke voorwaarden rechtspersonen die stoffen terugwinnen uit afval gebruik kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, en wordt dieper ingegaan op de in titel IV van REACH neergelegde verplichting om informatie te delen in de toeleveringsketen, die geen onderdeel van de vrijstelling is.

Dit richtsnoer maakt deel uit van een reeks begeleidingsdocumenten die bedoeld zijn om alle belanghebbenden te helpen bij hun voorbereidingen om te voldoen aan hun verplichtingen in het kader van REACH. De documenten bevatten gedetailleerde begeleiding voor een aantal belangrijke REACH-procedures en voor enkele specifieke wetenschappelijke en/of technische methoden waar de industrie en de autoriteiten in het kader van REACH gebruik van moeten maken.

Dit richtsnoer is opgesteld door de Europese Commissie na raadpleging van alle belanghebbende partijen: de lidstaten, de industrie en niet-gouvernementele organisaties (ngo's). Het document is voorgelegd aan de vergadering van de bevoegde instanties van de REACH-lidstaten (REACH-CA-vergadering) van december 2008. Vervolgens is het richtsnoer verder ontwikkeld door ECHA, rekening houdend met de behoeften aan verduidelijking die zijn vastgesteld in de discussies met deskundigen tijdens de raadplegingsprocedure².

Dit begeleidingsdocument kan worden verkregen via de website van het Europees Agentschap voor chemische stoffen³. Actualiseringen van het richtsnoer zullen worden opgesteld door ECHA en vervolgens weer worden onderworpen aan de raadplegingsprocedure.

¹ Rectificatie van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006); gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1354/2007 van de Raad van 15 november 2007 tot aanpassing van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) in verband met de toetreding van Bulgarije en Roemenië (PB L 304 van 22.11.2007, blz. 1).

² http://echa.europa.eu/doc/FINAL_MB_30_2007_Consultation_procedure_on_guidance.pdf.

³ http://echa.europa.eu/reach_nl.asp.

Documentgeschiedenis

Versie	Opmerking	Datum
Versie 1	Ontwerprichtsnouer van de Europese Commissie (CA/24/2008 rev.1) toegezonden aan de leden van de REACH-CA-vergadering voor het maken van opmerkingen	september 2008
Versie 1.1	Ontwerprichtsnouer (CA/24/2008 rev.2) – Voorbeeld van een voorwerp opgenomen (toeslagmaterialen kunnen onder bepaalde omstandigheden als voorwerpen worden beschouwd)	oktober 2008
Versie 1.2	Ontwerprichtsnouer(CA/24/2008 rev. 3) – disclaimer aangepast	april 2009
Versie 1.3	<ul style="list-style-type: none"> – Focussen van het toepassingsgebied van het richtsnoer op i) vrijstellingen van registratie krachtens artikel 2, lid 7, onder d), en ii) de bijbehorende verplichting van terugwinningsbedrijven om hun cliënten te informeren over gevaarlijke stoffen in de teruggewonnen producten die ze in de handel brengen. <ul style="list-style-type: none"> ○ Gelijkheid met een reeds geregistreerde stof ○ Beschikbaarheid van informatie over deze stof voor het terugwinningsbedrijf ○ Beschikbaarheid van informatie voor het terugwinningsbedrijf om te voldoen aan de verplichtingen krachtens de richtlijn gevaarlijke stoffen/CLP-verordening ○ Kennisgevingsvereisten krachtens de CLP-verordening – Wegnemen van inconsistenties met betrekking tot de gelijkheid van stoffen, de status van onzuiverheden en stoffen in mengsels – Vergroten van de consistentie met het richtsnoer voor voorwerpen – Uitleggen welke verplichtingen een terugwinningsbedrijf (die van de vrijstelling gebruikmaakt) heeft met betrekking tot de beoordeling van de potentiële gevaren van het teruggewonnen materiaal en het meedelen daarvan aan de cliënten communiceren – Links met geactualiseerde richtsnoeren – Herstructurering van het document – Toevoeging van <ul style="list-style-type: none"> ○ voorbeelden ○ een werkstroom ○ een lijst van afkortingen en definities 	maart 2010
Versie 2	<ul style="list-style-type: none"> - Redactionele wijzigingen en verduidelijkingen - Vergroten van de consistentie met betrekking tot de termen 'stof als dusdanig', 'mengsel' en 'voorwerp' 	mei 2010

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. VEREISTEN VOOR TERUGGEWONNEN STOFFEN IN HET KADER VAN REACH	4
2.1. Preregistratie	4
2.2. Registratie	6
2.2.1. Valt “terugwinning” in het kader van REACH onder “vervaardiging”?	6
2.2.2. Identificatie van de teruggewonnen stof	7
2.2.3. Onderscheid tussen stof, mengsel en voorwerp	7
2.2.4. Onzuiverheden	10
2.3. Vrijstellingsvereisten volgens artikel 2, lid 7, onder d), van REACH	11
2.3.1. Voorwaarde 1: De “gelijkheid” van een teruggewonnen stof en een reeds geregistreerde stof	12
2.3.2. Voorwaarde 2: Verlangde informatie	14
2.4. Informatie die beschikbaar moet zijn voor gebruikers van teruggewonnen stoffen	15
2.4.1. Relevantie en adequaatheid van de informatie	15
2.4.2. Veiligheidsinformatiebladen	17
2.4.3. Andere informatie: registratienummer en blootstellingsscenario	18
2.5. Andere verplichtingen	21
2.5.1. Inventaris van indelingen en etiketteringen	21
2.5.2. Beperkingen	21
2.5.3. Autorisatie	22
2.6. Overwegingen met betrekking tot bijzondere stromen van teruggewonnen materialen	22
BIJLAGE 1: SPECIFIEKE STROMEN VAN TERUGGEWONNEN MATERIALEN	25
1.1. Teruggewonnen papier	25
1.2. Teruggewonnen glas	25
1.3. Teruggewonnen metalen	26
1.4. Teruggewonnen toeslagmaterialen	27
1.5. Teruggewonnen polymeren	29
1.6. Teruggewonnen rubber	31
1.7. Teruggewonnen basisoliën	32
1.8. Teruggewonnen oplosmiddelen	33
BIJLAGE 2: LIJST VAN AFKORTINGEN EN DEFINITIES	34

1. INLEIDING

Artikel 2, lid 2, van REACH bepaalt het volgende: *"Afstoffen, als omschreven in Richtlijn 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad⁴, zijn geen stof, mengsel of voorwerp in de zin van artikel 3 van deze verordening."* De REACH-vereisten voor stoffen, mengsels en voorwerpen zijn derhalve niet van toepassing op afval⁵.

Dat betekent echter niet dat stoffen in afval volledig zijn vrijgesteld van REACH. Fabrikanten of importeurs van een stof als zodanig, in mengsels of in voorwerpen (hierna "stof" genoemd) die in het kader van REACH moet worden geregistreerd, moeten volgens bijlage I, paragraaf 5.2.2, van REACH bij het uitvoeren van de toepasselijke beoordelingen krachtens titel II van REACH⁶, indien relevant ook de afvalfase van de levenscyclus van de stof in aanmerking nemen. In artikel 3, lid 37, van REACH worden blootstellingsscenario's omschreven als *"de reeks voorwaarden, met inbegrip van operationele voorwaarden en risicobeheersmaatregelen, waarin wordt beschreven hoe de stof wordt vervaardigd of gedurende de levenscyclus wordt gebruikt en hoe de fabrikant of importeur de blootstelling van mens en milieu beheerst of downstreamgebruikers aanbeveelt deze te beheersen. [...]"*. Het afval, waarin een stof kan zijn vevat, omvat afval dat resulteert uit de vervaardiging van de stof, afval dat resulteert uit het gebruik van de stof en afval dat ontstaat aan het eind van de levenscyclus van de voorwerpen waarin de stof is vevat.

De status van afval in verband met blootstellingsscenario's en de interactie tussen REACH en wetgeving inzake afvalstoffen worden beschreven in de paragrafen R 13.2.6 en R 18.2 van het richtsnoer over informatie-eisen en chemische veiligheidsbeoordeling⁷. Blootstellingsscenario's voor de afvalfase van de levenscyclus van een stof worden daarom in dit richtsnoer niet verder besproken.

Zodra materiaal 'niet langer afval is', zijn de REACH-vereisten in beginsel op dezelfde manier van toepassing als ze op ander materiaal van toepassing zijn, waarbij onder bepaalde voorwaarden een aantal vrijstellingen worden verleend. Het punt waarop afval 'niet langer afval is', is onderwerp van lange debatten geweest. Volgens artikel 6, leden 1 en 2, van de nieuwe kaderrichtlijn afvalstoffen zijn sommige specifieke afvalstoffen niet langer afvalstoffen wanneer ze een terugwinningsbehandeling hebben ondergaan en voldoen aan specifieke criteria die moeten worden opgesteld in overeenstemming met bepaalde wettelijke voorwaarden, namelijk de volgende:

- a) de stof of het voorwerp wordt gebruikelijk toegepast voor specifieke doelen;*
- b) er is een markt voor of vraag naar de stof of het voorwerp;*
- c) de stof of het voorwerp voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen en aan de voor producten geldende wetgeving en normen; en*
- d) het gebruik van de stof of het voorwerp heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten voor het milieu of de menselijke gezondheid.*

⁴ Ingetrokken bij Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van bepaalde richtlijnen (kaderrichtlijn afvalstoffen).

⁵ Meer uitleg over deze vrijstelling wordt gegeven in het richtsnoer voor registratie:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_en.htm (paragraaf 1.6.3.4).

⁶ Zie ook het richtsnoer voor het schatten van de blootstelling tijdens de afvalfase:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_r18_en.pdf?vers=20_08_08.

⁷ Hoofdstuk R 13.2.6 "Operationele omstandigheden en risicobeheersmaatregelen met betrekking tot de afvalfase" en hoofdstuk R 18.2 "Karakterisering van afvalstromen uit de vervaardiging, het gebruik en daaropvolgende fasen van de levenscyclus" van het richtsnoer over informatie-eisen en chemische veiligheidsbeoordeling (IR/CSA):

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_en.htm.

Deze criteria zullen voor specifieke materialen worden vastgesteld door de Commissie als gedelegeerde handelingen in het kader van de comitologieprocedure. Voor elke afvalstroom moeten verschillende factoren in aanmerking worden genomen. Discussies en richtsnoeren over de criteria voor het verlies van de status van afval⁸ (“einde-afvalcriteria”) voor verschillende afvalstromen vallen buiten het toepassingsgebied van dit document.

Als gevolg van mogelijke toekomstige comitologiebesluiten⁹, evenals van besluiten per geval van de autoriteiten van lidstaten, in overeenstemming met artikel 6, lid 4, van de kaderrichtlijn afvalstoffen¹⁰, houdende dat een bepaalde stof niet langer afval is, kunnen sommige materialen die op dit moment als afval worden beschouwd in de toekomst worden geacht niet langer afval te zijn. Dat betekent niet alleen dat deze materialen niet langer binnen het toepassingsgebied van de wetgeving inzake afvalstoffen vallen, maar ook dat ze mogelijk zijn onderworpen aan REACH-vereisten, tenzij ze onder een vrijstelling vallen. Verduidelijking van de einde-afvalcriteria dient te gebeuren in afvalstoffenwetgeving, en in het voorliggende document worden geen richtsnoeren gegeven met betrekking tot de vraag wanneer deze criteria van toepassing zijn en wanneer eerder afgedankte producten niet langer afval zijn. In dit richtsnoer over afval en teruggewonnen stoffen wordt geprobeerd uitleg te geven over de verplichtingen van ondernemingen die stoffen terugwinnen¹¹ om REACH na te leven en daarmee bij te dragen aan de overkoepelende doelstellingen van het beleid van de Europese Commissie inzake duurzame ontwikkeling en het stimuleren van terugwinning en recycling.

In dit richtsnoer wordt getracht meer duidelijkheid te geven over de status van materialen die zijn teruggewonnen, die niet langer afvalstoffen zijn en die zijn onderworpen aan de REACH-verplichtingen met betrekking tot stoffen, mengsels en voorwerpen. In het richtsnoer wordt uitgelegd op basis van welke informatie een terugwinningsbedrijf gebruik kan maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH:

“2.7. Vrijgesteld van de titels II, V en VI zijn:

[...]

d) Stoffen, als zodanig, in mengsels of in voorwerpen, die zijn geregistreerd overeenkomstig titel II en die in de Gemeenschap worden teruggewonnen indien:

i) de stof die resulteert uit het terugwinningsproces dezelfde is als de stof die is geregistreerd overeenkomstig titel II; en

ii) bij de inrichting die de terugwinning verricht, de krachtens artikelen 31 en 32 vereiste informatie over de overeenkomstig titel II geregistreeerde stof beschikbaar is.”¹²

Het is belangrijk om op te merken dat de mate van gedetailleerdheid die nodig is voor de verschillende terugwinningsstromen in dit richtsnoer niet wordt gespecificeerd. In bijlage 1 bij dit richtsnoer worden de verplichtingen die een terugwinningsbedrijf dient te vervullen om gebruik te

⁸ Informatie over de criteria voor het verlies van de status van afval die zijn ontwikkeld in het kader van de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2008/98/EG (de “kaderrichtlijn afvalstoffen”) is beschikbaar op:

<http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>

⁹ http://europa.eu/scadplus/glossary/comitology_nl.htm.

¹⁰ Met betrekking tot criteria voor het verlies van de status van afvalstof wordt in de herziene kaderrichtlijn afvalstoffen 98/2008/EG in artikel 6 het volgende bepaald: “Indien er geen volgens de in de leden 1 en 2 bedoelde procedure op communautair niveau bepaalde criteria bestaan, kunnen de lidstaten, rekening houdend met de toepasselijke rechtspraak, per geval beslissen of een bepaalde afvalstof niet langer een afvalstof is. Zij stellen de Commissie overeenkomstig Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften van dergelijke beslissingen in kennis, voor zover die richtlijn zulks voorschrijft.”

¹¹ De termen ‘terugwinningsbedrijf’, ‘onderneming die stoffen terugwint’ en ‘fabrikant van een teruggewonnen stof’ worden in het document voor dezelfde actor gebruikt.

¹² Artikel 2, lid 7, onder d), verleent teruggewonnen stoffen alleen onder bepaalde voorwaarden een vrijstelling. Een algemene vrijstelling voor teruggewonnen stoffen door opname in bijlage V is derhalve niet de bedoeling geweest van de wetgever.

kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, geïllustreerd met behulp van diverse geselecteerde voorbeelden.

2. VEREISTEN VOOR TERUGGEWONNEN STOFFEN IN HET KADER VAN REACH

De fase van de verwerking van afval waarin de verplichtingen van REACH van toepassing beginnen te zijn, is afhankelijk van het moment dat het materiaal de status van afval verliest. Dit impliceert dat zodra een materiaal niet langer afval is, het terugwinningsproces is voltooid. Materialen die het eind van de terugwinningsfase hebben bereikt, kunnen vervolgens als een stof als zodanig, in een mengsel of in een voorwerp verder worden verwerkt in het productieproces. Terugwinningsprocessen vinden vaak plaats in verschillende stappen en soms resulteert alleen de laatste stap in een materiaal dat op grond van de EU-wetgeving inzake afvalstoffen niet langer kan worden aangemerkt als afval. Daarnaast zullen er gevallen zijn waarin slechts een fractie van het materiaal dat uit het terugwinningsproces resulteert geen afval is¹³.

Alle terugwinningsstappen die niet in 'niet-afvalmateriaal' resulteren zijn derhalve onderdeel van het afvalbehandelingsproces waarop de wetgeving inzake afvalstoffen van toepassing is. Bovendien worden afvalmaterialen, waaronder afvalstoffen die ontstaan tijdens het terugwinningsproces, op grond van artikel 2, lid 2, van REACH niet beschouwd als stoffen, mengsels of voorwerpen. Voor de toepassing van REACH moeten teruggewonnen stoffen uitsluitend worden begrepen als **stoffen die**, na onderdeel te zijn geweest van afvalmaterialen, volgens de kaderrichtlijn afvalstoffen **niet langer afval zijn**. De bestanddelen van de teruggewonnen stof kunnen als zodanig aanwezig zijn geweest in de afvalstroom of tijdens het terugwinningsproces door chemische modificatie uit de afvalstroom zijn verkregen (zie paragraaf 2.2.1).

2.1. Preregistratie

Indien van toepassing, berust de vrijstelling van registratie van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH voor teruggewonnen stoffen op de voorwaarde dat dezelfde stof al eerder is geregistreerd. Hoewel het waarschijnlijk is dat de meeste teruggewonnen stoffen zullen zijn geregistreerd tegen de tijd dat de registratieverplichtingen voor geleidelijk geïntegreerde stoffen van toepassing worden, hebben er tegen het eind van de preregistratiefase nog geen registraties plaatsgevonden¹⁴. Het is echter belangrijk om op te merken dat niet-geleidelijk geïntegreerde stoffen die niet in aanmerking komen voor preregistratie sinds juni 2008, toen titel II van REACH in werking trad, zijn onderworpen aan registratieverplichtingen. Alle teruggewonnen niet-

¹³ Artikel 6, lid 1, van de kaderrichtlijn afvalstoffen bepaalt het volgende: "Sommige specifieke afvalstoffen zijn niet langer afvalstoffen [...] wanneer zij een behandeling voor nuttige toepassing, waaronder een recyclingsbehandeling, hebben ondergaan [...]" en in artikel 6, lid 3, van de kaderrichtlijn afvalstoffen wordt bepaald: "Afvalstoffen die, onder de in de leden 1 en 2 gestelde voorwaarden en specifieke criteria niet langer als afvalstoffen gelden, gelden ook niet langer als afvalstoffen voor het halen van de in de Richtlijnen 94/62/EG, 2000/53/EG, 2002/96/EG en 2006/66/EG en andere toepasselijke communautaire wetgeving vastgestelde doelstellingen voor nuttige toepassing en recycling, mits aan de vereisten op het gebied van nuttige toepassing of recycling van die wetgeving is voldaan."

¹⁴ Preregistratie bestaat uit het verstrekken van een beperkte hoeveelheid informatie (in essentie de naam van de stof, de naam en het adres van de contactpersoon, de voorziene registratietermijn en de hoeveelheidsklasse; voor meer informatie zie de gratis website van ECHA: http://echa.europa.eu/pre-registration_en.asp). Preregistranten moeten antwoorden op verzoeken om gegevens (wanneer een preregistrant niet over de gevraagde gegevens beschikt, is het voldoende om dit in de antwoorden te verklaren). Overigens zal de rol van terugwinningsbedrijven in de informatie-uitwisselingsfora voor stoffen (SIEF's) afhangen van hun eigen wens om aan deze fora deel te nemen; ze kunnen ook besluiten dat ze daarin geen actieve rol willen spelen ("slapende" deelnemers). Van deze preregistranten kan niet worden verlangd dat ze een deel van de kosten van een SIEF dragen, tenzij ze gebruikmaken van informatie waarop kostendeling van toepassing is (voor meer informatie zie het richtsnoer voor gezamenlijk gebruik van gegevens). Preregistratie brengt geen verplichting met zich mee om de stof te registreren.

geleidelijk geïntegreerde stoffen moeten daarom in verband worden gebracht met deze registraties om aanspraak te kunnen maken op de in artikel 2, lid 7, onder d), van REACH neergelegde vrijstelling.

Zolang de stof niet door een andere actor is geregistreerd, zijn de voorwaarden van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH niet vervuld. Daarom zijn terugwinningsbedrijven die deze stof vervaardigen mogelijk onderworpen aan registratieverplichtingen. Dat betekent dat terugwinningsbedrijven die hun stof niet hebben gepreregistreerd hun stof niet legaal kunnen produceren of in de handel brengen totdat zij of een andere actor de stof heeft geregistreerd.

Alleen preregistratie biedt derhalve rechtszekerheid dat het vervaardigen of in de handel brengen kan worden voortgezet tot de relevante registratiedeadline, mits de gepreregistreerde stof de voorwaarden van artikel 3, lid 20, van REACH vervult. Hoewel de preregistratieperiode en de eerste termijn voor late preregistratie al voorbij zijn, bestaat voor nieuwe fabrikanten en importeurs van teruggewonnen geleidelijk geïntegreerde stoffen als zodanig, in een mengsel of in voorwerpen nog steeds de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden, als voorzien in artikel 28, lid 6, van REACH¹⁵, gebruik te maken van late preregistratie.

Na de preregistratie kan het zijn dat registratie niet vereist is, omdat de stof(fen) uiteindelijk door een andere registrant zullen worden geregistreerd, waardoor het terugwinningsbedrijf gebruik kan maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH. Wanneer er een besluit wordt genomen om de einde-afvalstatus te wijzigen (hetzij op communautair niveau, hetzij op nationaal niveau), kan een terugwinningsbedrijf ook gebruikmaken van late preregistratie, zoals uitgelegd in artikel 28, lid 6, van REACH. Terugwinningsbedrijven moeten echter evalueren of de eind-afvalstatus de registratietermijn kan veranderen, aangezien voor sommige materialen het volume van de teruggewonnen stof groter kan zijn dan de primaire productie. Vandaar dat het kan zijn dat terugwinningsbedrijven hun stof(fen) eerder moeten registreren dan de primaire producenten.

Preregistratie kan de communicatie openen met andere fabrikanten van dezelfde stof. Terugwinningsbedrijven krijgen toegang tot de contactinformatie van andere fabrikanten van de stof, en, indien ze dat wensen, de mogelijkheid om bij te dragen aan discussies op een SIEF. Preregistratie geeft terugwinningsbedrijven ook de mogelijkheid om deel te nemen aan discussies over de gelijkheid van stoffen en om de gelijkheid van hun stof aan te tonen, zodat ze kunnen deelnemen aan een informatie-uitwisselingsforum voor stoffen (SIEF). Een ander voordeel van de betrokkenheid van terugwinningsbedrijven bij SIEF's is dat hun deelneming de ontwikkeling van correcte blootstellingsscenario's voor de behandeling van materialen aan het eind van de levenscyclus vergemakkelijkt, alsmede de identificatie (voor zover nodig) van verschillen en verschillende effecten tussen primaire en secundaire productieprocessen. Bovendien kan een SIEF ook een mogelijkheid bieden om te discussiëren over toegang tot veiligheidsinformatie die terugwinningsbedrijven mogelijk nodig hebben om gebruik te kunnen maken van de registratievrijstelling en ook voor andere verplichtingen die ze mogelijk hebben op grond van de registratiestatus voor stoffen van in het kader van REACH (paragraaf 2.5) en de beschikbaarheid van informatie (paragraaf 2.3.2). Opgemerkt dient te worden dat het preregistreren van een teruggewonnen materiaal als een UVCB-stof (stoffen van onbekende of

¹⁵ Rechtspersonen kunnen na 1 december 2008 preregistreren wanneer ze:

- geleidelijk geïntegreerde stoffen (als zodanig of in mengsels) vervaardigen of invoeren na 1 december 2008 in hoeveelheden van 1 ton of meer per jaar en kunnen aantonen dat ze dat voor het eerst doen; of
- voorwerpen produceren of invoeren waarvan het vrijkomen van de stof uit het voorwerp verwacht wordt na 1 december 2008 in hoeveelheden van 1 ton of meer per jaar en kunnen aantonen dat ze dat voor het eerst doen.

Wanneer dit het geval is, zijn de volgende termijnen voor preregistratie van toepassing:

- uiterlijk zes maanden nadat de vervaardiging of invoer de drempel van 1 ton overschrijdt; en
- uiterlijk twaalf maanden voor de afloop van de relevante overgangstermijn voor registratie.

In dit verband betekent het "voor het eerst" vervaardigen of invoeren: voor het eerst sinds de inwerkingtreding van REACH (1 juni 2007).

wisselende samenstelling, complexe reactieproducten en biologische stoffen), in plaats van als één enkele stof met onzuiverheden, het moeilijker kan maken om in een latere fase (paragraaf 2.2.3) gebruik te kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH.

2.2. Registratie

Op dezelfde wijze als elke andere stof die binnen het toepassingsgebied van REACH valt, zijn teruggewonnen stoffen in beginsel onderworpen aan de registratievereisten van REACH.

De rechtspersoon die de uiteindelijke terugwinning uitvoert, moet controleren of de teruggewonnen stof is vrijgesteld van registratie omdat de stof is opgenomen in bijlage IV van REACH of omdat bijlage V of REACH betrekking heeft op de stof. Voorbeelden van dergelijke teruggewonnen stoffen worden vermeld in bijlage 1 van dit richtsnoer.

Als zulke vrijstellingen niet van toepassing zijn, voorziet artikel 2, lid 7, onder d), van REACH onder bepaalde voorwaarden in een vrijstelling voor teruggewonnen stoffen. Deze bepalingen worden nader beschreven in paragraaf 2.3. Om de naleving van deze bepalingen te waarborgen moeten de volgende kwesties met betrekking tot de algemene registratievereisten van REACH, die in beginsel op teruggewonnen stoffen ook van toepassing zijn, in aanmerking worden genomen.

2.2.1. Valt “terugwinning” in het kader van REACH onder “vervaardiging”?

Zoals hierboven al is besproken, kunnen afvalmaterialen die niet langer afval zijn worden beschouwd als een stof als zodanig, als een mengsel bestaande uit twee of meer stoffen, of als een voorwerp. Daarom moet worden verduidelijkt of terugwinning een voortzetting van het gebruik van een oorspronkelijk geregistreerde stof is, en als dit niet het geval is, of, ten tweede, het “vervaardiging” is dat het afval weer omzet in een of meerdere stoffen als zodanig, in een mengsel of in een voorwerp.

De levenscyclus en de toeleveringsketen van de oorspronkelijke stof eindigen met de afvalfase. Wanneer afval niet langer afval is, begint een nieuwe levenscyclus van de stof. Het terugwinningsproces concentreert zich op terugwinning van die stof uit het afval. Daarom kan terugwinning in alle gevallen en per definitie niet worden aangemerkt als “gebruik”¹⁶.

In artikel 3, punt 8), van REACH wordt vervaardiging gedefinieerd als “*productie of extractie van stoffen in natuurlijke toestand*”. Stoffen die tijdens de afval- en terugwinningsfase een chemische verandering hebben ondergaan (bijvoorbeeld bepaalde slakken, zoals verweerde staalslakken, vliegias, of de creatie van methaan tijdens “materiaalrecycling” van polymeren) vallen duidelijk onder deze definitie.

In bepaalde terugwinningsprocessen die resulteren in teruggewonnen stoffen verandert de chemische samenstelling van stoffen niet (met name bij mechanische verwerking of recycling, zoals sortering, scheiding, verwijdering van gevaarlijke stoffen, homogenisering, en behandeling om de macrostructuur van het materiaal te veranderen, zoals het vermalen (toeslagmaterialen), snijden, shredden (schroot), granuleren (plastic afval) en verbrijzelen van materialen, waarna ze zonder chemische verandering worden hergesmolten).

¹⁶ In artikel 3, punt 24), wordt “gebruik” gedefinieerd als “*elke vorm van verwerking, formulering, verbruik, opslag, bewaring, behandeling, overbrenging in recipiënten, overbrenging van de ene recipiënt naar de andere, vermenging, vervaardiging van een voorwerp of elke andere gebruikmaking*”.

Ten behoeve van de consistentie en de handhaafbaarheid van de aanpak worden alle vormen van terugwinning, met inbegrip van mechanische verwerking, steeds als vervaardigingsprocedé beschouwd wanneer ze, na een of meerdere terugwinningsstappen te hebben ondergaan, resulteren in een of meerdere stoffen als zodanig of in een mengsel of in een voorwerp die niet langer afvalstoffen zijn.

2.2.2. Identificatie van de teruggewonnen stof

Om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, moet aan de teruggewonnen stoffen een identiteit worden toegekend. Op dezelfde wijze als voor andere stoffen met een registratieplicht in het kader van REACH, geldt dat de naam en de bijbehorende gegevens die een teruggewonnen stof voldoende identificeren beschikbaar moeten zijn. In punt 2 van bijlage VI van REACH, "Identificatie van de stof", wordt vermeld welke informatie als voldoende wordt beschouwd voor de correcte identificatie en naamgeving van de stof¹⁷. Deze informatie omvat in beginsel de IUPAC-naam en/of een andere chemische benaming, de molecuulformule en de structuurformule, de samenstelling en analytische gegevens (waaronder normaliter spectrale en chromatografische gegevens) van de stof.

Vanwege de variabele samenstelling van de afvalstroom waaruit de stoffen worden teruggewonnen, of vanwege het feit dat vaak stoffen in mengsels en niet stoffen als zodanig uit afval worden teruggewonnen, kunnen die analytische gegevens mogelijk niet altijd voor elke teruggewonnen stof worden geproduceerd. Wanneer dit het geval is, wordt duidelijk verklaard en beargumenteerd welke andere gegevens voldoende zijn om de identiteit van de teruggewonnen stof(fen) te verantwoorden. Om de identiteit van een teruggewonnen stof met de oorspronkelijke, onder titel II van REACH geregistreerde stof te kunnen vergelijken, dient er informatie te worden gedocumenteerd die specifiek relevant is voor de teruggewonnen stof (oorsprong van het afval, controle van het inputmateriaal, indien beschikbaar spectrale gegevens, stappen in het proces die ervoor zorgen dat bepaalde onzuiverheden niet in de teruggewonnen stof als zodanig of in het mengsel aanwezig zijn)¹⁸.

2.2.3. Onderscheid tussen stof, mengsel en voorwerp

Om de registratievereisten voor teruggewonnen materialen te kunnen beoordelen, is het essentieel om duidelijk vast te stellen of het desbetreffende materiaal een stof als zodanig, een mengsel (bestaande uit twee of meer geblende stoffen) of een voorwerp is. Op deze vraag wordt hieronder ingegaan, op basis van de definities van 'stof', 'mengsel' en 'voorwerp' in artikel 3¹⁹ van REACH. Het richtsnoer voor de identificatie van stoffen en het richtsnoer over de vereisten voor stoffen in voorwerpen bieden aanvullende informatie over de wijze waarop deze definities moeten worden toegepast.

2.2.3.1. Voorwerp

Het terugwinningsproces kan rechtstreeks resulteren in de vorming van een voorwerp in plaats van in een stof of een mengsel, zoals een plastic bank in een park. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer ingezameld en gesorteerd afval in de vorm van polymeren of metaal rechtstreeks in nieuwe voorwerpen wordt gesmolten. Registratie van stoffen in voorwerpen is alleen verplicht wanneer ze bedoeld zijn om onder bepaalde, in artikel 7, lid 1, gespecificeerde omstandigheden vrij te komen of wanneer het Agentschap krachtens artikel 7, lid 5, van REACH heeft besloten

¹⁷ Het richtsnoer voor identificatie van stoffen in het kader van REACH is beschikbaar op: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/substance_id_en.htm.

¹⁸ Informatie die resulteert uit het monitoren van de naleving van einde-afvalcriteria moet een bepaalde kwaliteit van de secundaire grondstoffen waarborgen, moet gevaarlijke eigenschappen uitsluiten en moet de aanwezigheid van vreemde materialen beperken, en kan daarnaast helpen om te voldoen aan de voorwaarde inzake de gelijkheid van de teruggewonnen stof (zie ook paragraaf 2.3.1).

¹⁹ Artikel 3, punt 1): stof; artikel 3, punt 2): mengsel; artikel 3, punt 3): voorwerp.

dat registratie verplicht is²⁰. Alleen in deze beperkte gevallen bestaat de noodzaak om vast te stellen of artikel 7, lid 2), onder d), van toepassing is omdat het teruggewinningsbedrijf moet voldoen aan de bepalingen van artikel 7 van REACH betreffende stoffen in voorwerpen. Indien een teruggewinningsbedrijf om een of andere reden niet op artikel 7, lid 2), onder d), van REACH kan rekenen, kan het uiteindelijk echter op grond van artikel 7, lid 6, van REACH toch worden vrijgesteld van registratie wanneer de stof reeds voor dat gebruik is geregistreerd.

In artikel 3, punt 3), van REACH wordt een “voorwerp” gedefinieerd als *“een object waaraan tijdens de productie een speciale vorm, oppervlak of patroon wordt gegeven waardoor zijn functie in hogere mate wordt bepaald dan door de chemische samenstelling”*.

Op basis van deze definitie is het object een voorwerp wanneer ondubbelzinnig kan worden geconcludeerd dat de vorm, het oppervlak of het patroon van het object relevanter is voor de functie ervan dan zijn chemische samenstelling. Wanneer de vorm, het oppervlak of het patroon van gelijk of minder belang is dan de chemische samenstelling, is het een stof of een mengsel. Wanneer niet ondubbelzinnig kan worden geconcludeerd of een object voldoet aan de REACH-definitie van een voorwerp of niet, is een diepere beoordeling nodig. Hiervoor wordt aanbevolen om het richtsnoer over de vereisten voor voorstoffen in voorwerpen te raadplegen²¹.

Bovendien is dit, wanneer een teruggewonnen materiaal verondersteld wordt een verdere chemische reactie of een verandering van vorm of oppervlak te ondergaan (bijvoorbeeld wanneer het in een nieuwe vorm wordt gesmolten), een indicatie dat het materiaal een stof als zodanig of een mengsel is en niet een voorwerp.

Wanneer een teruggewonnen materiaal op basis van deze overwegingen als een voorwerp wordt beschouwd, is registratie van de stoffen die dat voorwerp bevat alleen bij uitzondering verplicht, op grond van artikel 7, lid 1, of artikel 7, lid 5, van REACH, waarvan het teruggewinningsbedrijf is vrijgesteld als het voldoet aan de vereisten van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, zoals eerder is uitgelegd.

2.2.3.2. Stof als zodanig of in mengsels

In artikel 3, punt 1), van REACH wordt een **stof** gedefinieerd als *“een chemisch element en de verbindingen ervan, zoals zij voorkomen in natuurlijke toestand of bij de vervaardiging ontstaan, met inbegrip van alle additieven die nodig zijn voor het behoud van de stabiliteit ervan en alle onzuiverheden ten gevolge van het toegepaste procedé, doch met uitzondering van elk oplosmiddel dat kan worden afgescheiden zonder dat de stabiliteit van de stof wordt aangetast of de samenstelling ervan wordt gewijzigd.”*

Stoffen kunnen worden onderverdeeld in twee hoofdgroepen:

1. ‘Duidelijk gedefinieerde stoffen’: Stoffen met een gedefinieerde kwalitatieve en kwantitatieve samenstelling die voldoende kan worden geïdentificeerd op basis van de identificatieparameters van punt 2 van bijlage VI van REACH. De regels voor de identificatie en naamgeving verschillen voor:

- ‘duidelijk bepaalde stoffen’ met één hoofdbestanddeel (in beginsel $\geq 80\%$) (stoffen die uit één bestanddeel bestaan)

²⁰ De aanwezigheid in de voorwerpen van zeer zorgwekkende stoffen die op de kandidaat-lijst voor opname in bijlage XIV staan kan echter tot kennisgevingsverplichtingen overeenkomstig artikel 7, lid 2, en verplichtingen om informatie door te geven overeenkomstig artikel 33 van REACH leiden.

²¹ Zie het richtsnoer over de vereisten voor stoffen in voorwerpen, dat beschikbaar is op http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/articles_en.htm en die momenteel wordt herzien. De meest recente stand van zaken met betrekking tot de herziening is beschikbaar op http://guidance.echa.europa.eu/guidance4_en.htm.

- stoffen met meer dan één hoofdbestanddeel (in beginsel is elk bestanddeel aanwezig in een concentratie van $\geq 10\%$ en $< 80\%$) (stoffen met verscheidene bestanddelen)

2. 'UVCB-stoffen': *“Stoffen van onbekende of wisselende samenstelling, complexe reactieproducten en biologische materialen, ook UVCB-stoffen genaamd, kunnen niet voldoende worden geïdentificeerd door middel van hun chemische samenstelling, omdat:*

- *het aantal bestanddelen relatief groot is en/of*
- *de samenstelling voor een belangrijk deel onbekend is en/of*
- *de variabiliteit van de samenstelling relatief groot of moeilijk te voorspellen is.”¹⁷*

Voor dergelijke stoffen is aanvullende identificerende informatie nodig, zoals de bron of de oorsprong van de stof of de relevante tijdens de verwerking genomen stappen.

Voor teruggewonnen stoffen zijn met name de wijze waarop een stof als een stof die uit één bestanddeel bestaat of als een UVCB-stof wordt geïdentificeerd relevant. Het begrip “stoffen met verscheidene bestanddelen” verwijst daarentegen naar een categorie stoffen die resulteren uit een specifiek vervaardigingsprocedé (zie voorbeeld 3 in bijlage 1) en is alleen in bijzondere omstandigheden van toepassing op teruggewonnen stoffen. Wanneer materialen in de EINECS zijn geregistreerd, vormt dit een indicatie dat ze als stoffen worden beschouwd, hoewel in veel gevallen een verfijning van de identiteit van de stoffen nodig kan zijn.

In artikel 3, punt 2), van REACH wordt een **mengsel**²² gedefinieerd als “*een mengsel of oplossing bestaande uit twee of meer stoffen.*” Een teruggewonnen materiaal kan derhalve ook als een uit een aantal stoffen bestaand mengsel worden beschouwd.

In algemene zin mag niet worden vergeten dat er een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen mengsels en stoffen, waardoor beide termen niet vrijelijk inwisselbaar zijn. De definities van ‘mengsels’ en ‘stoffen’ moeten zodanig worden uitgelegd dat de term ‘stof’ ook reactiemassa’s die uit een chemische reactie resulteren omvat. De inhoud van de term ‘mengsel’ is beperkt tot mengsels die niet het resultaat zijn van een chemische reactie.

Omdat veel terugwinningsbedrijven zelf geen stoffen vervaardigen, maar stoffen in mengsels (bijvoorbeeld plastic, rubber, enz.), wordt het onderscheid tussen een mengsel en een UVCB-stof hieronder nader omschreven.

Veel teruggewonnen materialen bestaan uit twee of meer stoffen, maar hebben ook typische kenmerken van UVCB-stoffen. Om deze reden zijn de alternatieven om de stof(fen) te karakteriseren tot op zekere hoogte inwisselbaar. Het is aan de fabrikant of de importeur om te beslissen welke van beide opties het best bij de kenmerken van het materiaal past.

Aan de ene kant zal het gemakkelijker zijn om stoffen met een zeer complexe samenstelling als UVCB-stoffen te registreren. Aan de andere kant zullen teruggewonnen materialen met een complexe samenstelling vaak geen overeenkomstige oorspronkelijke stoffen hebben die al eerder als UVCB-stoffen zijn geregistreerd. Het is daarom mogelijk dat dergelijke stoffen niet in aanmerking komen voor de status van geleidelijk geïntegreerde stof, aangezien er geen overeenkomstige EINECS-rubriek bestaat. Als dat het geval is, bestaat er mogelijk geen andere registratie waarop de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), kan worden gebaseerd.

Desalniettemin kunnen de individuele bestanddelen van het materiaal reeds zijn geregistreerd (of zijn vrijgesteld van registratie), waardoor het gebruik van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH mogelijk wordt, mits de relevante veiligheidsinformatie beschikbaar is.

²² In verordening (EG) nr. 1272/2008 van 31 december 2008 (de CLP-verordening), wordt in artikel 57, punt 11), blz. 30, bepaald dat de term “preparaat” in onder andere de REACH-verordening moet worden vervangen door “mengsel”.

Een terugwinning kan resulteren in een of meer stoffen als zodanig of in een mengsel. Het is aan het terugwinningsbedrijf om te bepalen of het materiaal een stof als zodanig of een stof in een mengsel is. In elk geval dient het terugwinningsbedrijf ervoor te zorgen dat de individuele bestanddelen/stoffen van tevoren zijn geregistreerd, waardoor ze in aanmerking komen voor de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, mits de relevante veiligheidsinformatie beschikbaar is (zie paragraaf 2.3.2 en paragraaf 2.4.1).

2.2.4. Onzuiverheden

Voor teruggewonnen materialen geldt dat het moeilijk kan zijn om te concluderen of een bestanddeel van een teruggewonnen materiaal een stof is of een onzuiverheid. In het richtsnoer voor de identificatie van stoffen wordt een onzuiverheid gedefinieerd als *“Een bestanddeel dat onopzettelijk aanwezig is in een vervaardigde stof. Het kan bijvoorbeeld afkomstig zijn van de startmaterialen of het resultaat zijn van neven- of onvolledige reacties tijdens het productieproces. Hoewel het in de eindstof aanwezig is, werd het niet opzettelijk toegevoegd.”*¹⁷

Teruggewonnen stoffen kunnen onzuiverheden bevatten die kunnen verschillen van de onzuiverheden in een stof die niet het resultaat van een terugwinningsprocedé zijn. Dit is met name het geval wanneer teruggewonnen materialen onopzettelijk aanwezige bestanddelen bevatten die geen functie hebben voor het teruggewonnen materiaal en de enige reden voor hun aanwezigheid in het teruggewonnen materiaal is dat ze deel uitmaakten van het afval dat de input vormde van het terugwinningsproces.

Hoewel dergelijke bestanddelen oorspronkelijk opzettelijk kunnen zijn toegevoegd als stoffen om een mengsel of een voorwerp te vormen, kan hun aanwezigheid in het teruggewonnen materiaal onopzettelijk zijn (afhankelijk van de vraag of deze bestanddelen een specifieke functie hebben of niet) en kunnen ze derhalve als onzuiverheden worden beschouwd, die niet zelfstandig hoeven te worden geregistreerd.

Bestanddelen die aanwezig zijn in kwantiteiten boven 20% (g/g) moeten over het algemeen echter niet als onzuiverheden worden beschouwd, maar als afzonderlijke stoffen in een mengsel. Wanneer teruggewonnen materiaal opzettelijk wordt geselecteerd op de aanwezigheid van bepaalde bestanddelen, moeten die bestanddelen ook als afzonderlijke stoffen worden beschouwd, ook als ze in kleinere hoeveelheden dan 20% (g/g) aanwezig zijn (bijvoorbeeld als PVC wordt geselecteerd op de aanwezigheid van brandvertragers, tenzij ze al eerder zijn geregistreerd).

Bij mechanische scheiding van gemengd afval is het vaak onmogelijk om teruggewonnen materiaal met een zuiverheid van 100% (vrij van vreemde elementen) te verkrijgen. Deze vreemde elementen zijn vaak ofwel niet eigen aan de afvalstroom (bijvoorbeeld, en afhankelijk van de afvalstroom, stenen, plastic, stukken rubber, zand, enz.), ofwel niet eigen aan het materiële object van de terugwinning, maar zijn onderdelen van het eindproduct dat afval is geworden (bijvoorbeeld verf, coatings, enz.), waarvan de samenstelling en de totale hoeveelheid moeilijk te bepalen zijn. Na een correcte sortering en scheiding zijn deze onderdelen normaliter slechts in zeer kleine hoeveelheden in het teruggewonnen materiaal aanwezig. In dit geval kunnen deze elementen worden beschouwd als onzuiverheden die niet zelfstandig hoeven te worden geregistreerd.

Zelfs als onzuiverheden niet afzonderlijk hoeven te worden geregistreerd, moeten ze:

- voor zover nodig worden geïdentificeerd¹⁷ en toegekend aan de teruggewonnen stof(fen) om de vergelijking met (een) andere reeds geregistreerde stof(fen) te vergemakkelijken; en
- worden geïdentificeerd en geëvalueerd voor zover nodig is om het risicoprofiel vast te stellen, evenals de indeling en etikettering van de stof als zodanig of in een mengsel waarin ze voorkomen (zie paragraaf 2.3.2).

Steeds wanneer het teruggewonnen materiaal als een stof in een mengsel wordt beschouwd, moet de inhoud van dit mengsel worden toegekend aan individuele stofidentiteiten. Elke stofidentiteit kan onzuiverheden bevatten²³. Dit moet zijn gebaseerd op het richtsnoer voor de identificatie van stoffen. Bovendien moet de beslissing over de gelijkheid zijn gebaseerd op de hoofdbestanddelen. Onzuiverheden kunnen gevolgen hebben voor het risicoprofiel van de stof. Wanneer dat het geval is, moeten ze in aanmerking worden genomen bij de indeling en etikettering van de stof (zie paragraaf 2.4.1). Terugwinningsbedrijven moeten zich ervan bewust zijn dat het begrip onzuiverheden niet van toepassing is op UVCB-stoffen. Onzuiverheden kunnen alleen in aanmerking worden genomen wanneer materialen bestaan uit stoffen (als zodanig of in mengsels) met een duidelijk bepaalde samenstelling.

2.3. Vrijstellingsvereisten volgens artikel 2, lid 7, onder d), van REACH

Zodra het type (stof als zodanig of in een mengsel) en de onzuiverheden van het teruggewonnen materiaal zijn vastgesteld, geïdentificeerd en gedocumenteerd als beschreven in paragraaf 2.2, kan het terugwinningsbedrijf onderzoeken of de vrijstellingscriteria van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH worden vervuld. Opgemerkt moet worden dat ondernemingen die van deze vrijstelling gebruik willen maken de autoriteiten (alleen op verzoek) documenten moeten verstrekken die aantonen dat hun teruggewonnen stoffen voor de vrijstelling in aanmerking komen.

Artikel 2, lid 7, onder d), van REACH voorziet in de volgende vrijstelling voor teruggewonnen stoffen:

“2.7. Vrijgesteld van de titels II, V en VI zijn:

[...]

d) stoffen, als zodanig, in mengsels of in voorwerpen, die zijn geregistreerd overeenkomstig titel II en die in de Gemeenschap worden teruggewonnen indien:

i) de stof die resulteert uit het terugwinningsproces dezelfde is als de stof die is geregistreerd overeenkomstig titel II; en

ii) bij de inrichting die de terugwinning verricht, de krachtens artikelen 31 en 32 vereiste informatie over de overeenkomstig titel II geregistreerde stof beschikbaar is.”

Er moet op worden gewezen dat importeurs van buiten de grenzen van de Europese Economische Ruimte (EER) teruggewonnen stoffen geen gebruik kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, aangezien deze alleen van toepassing is op terugwinning binnen de EER. In bepaalde gevallen kunnen bedrijven het materiaal als afval blijven invoeren en het vervolgens terugwinnen in de EER (bijvoorbeeld door, na de terugwinning, te controleren of de einde-afvalcriteria zijn vervuld). Dit zorgt voor een efficiënte monitoring van de einde-afvalcriteria, en tegelijkertijd kunnen de stoffen in het afval in dit geval worden beschouwd als teruggewonnen binnen de EER, waardoor artikel 2, lid 7, onder d), van REACH van toepassing kan zijn.

Ook bijproducten als omschreven in artikel 5 van de kaderrichtlijn afvalstoffen komen niet in aanmerking voor de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH. Bijproducten kunnen echter worden vrijgesteld op basis van bijlage V, op voorwaarde dat ze zelf niet worden ingevoerd of in de handel worden gebracht. Wanneer het terugwinningsbedrijf niet kan rekenen op de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH of enige andere vrijstelling, moet het

²³ Met betrekking tot de REACH-vereisten moet worden opgemerkt dat de kwaliteit van het afval kan worden vergroot door maatregelen in het behandelingsproces zelf. Voorzorgsmaatregelen door (het weigeren van) de aanvaarding van afval en precieze sortering zullen de kwaliteit van het afval ten goede komen. Dit kan de hoeveelheid onzuiverheden in het afval verminderen en dientengevolge de naleving van de verplichtingen in het kader van REACH gemakkelijker maken.

de teruggewonnen stof registreren en vervolgens voldoen aan alle verplichtingen die volgen uit de bepalingen van titel II van REACH over de registratie van stoffen. In de volgende twee paragrafen wordt stap voor stap beschreven hoe aan de eisen van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH kan worden voldaan.

2.3.1. Voorwaarde 1: De “gelijkheid” van een teruggewonnen stof en een reeds geregistreerde stof

Artikel 2, lid 7, onder d), punt i), van REACH bepaalt “*dat de stof die resulteert uit het terugwinningsproces dezelfde is als de stof die is geregistreerd overeenkomstig titel II*”. Dit gedeelte van de wetstekst bevat twee vereisten: de vrijstelling berust op een bestaande registratie en de teruggewonnen stof is dezelfde als de geregistreerde stof.

De teruggewonnen stof moet dezelfde zijn als de reeds geregistreerde stof

Dit betekent dat als, om een bepaalde reden, dezelfde stof niet is geregistreerd tijdens de vervaardigings- of invoerfase, de teruggewonnen stof moet worden geregistreerd voordat de teruggewonnen stof met een einde-afvalstatus kan worden geïmporteerd of in de handel kan worden gebracht.

Het is vermeldenswaard dat de verplichtingen met betrekking tot de levenscyclus en de toeleveringsketen tegelijk met de afvalfase eindigen. Dit heeft ook tot gevolg dat de toepassing van een teruggewonnen stof niet hoeft te worden opgenomen in het blootstellingsscenario van de “oorspronkelijke” stof (dat wil zeggen de stof die afval is geworden en die uit dat afval wordt teruggewonnen), omdat de levenscyclus van de oorspronkelijke stof eindigt wanneer de stof niet langer afval is.

Om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH is het voldoende dat een registrant een registratie van de stof heeft ingediend, ongeacht wie die registrant is. Deze registrant hoeft geen deel uit te maken van de toeleveringsketen die het afval heeft gegenereerd²⁴.

Bij het beoordelen of de teruggewonnen stof dezelfde is als een stof die reeds is geregistreerd of daar juist van verschilt, moeten terugwinningsbedrijven de regels van het richtsnoer voor de identificatie van stoffen toepassen. Het besluit moet zijn gebaseerd op de gelijkheid van de hoofdbestanddelen. Informatie over de onzuiverheden verandert in beginsel niets aan de conclusie over de gelijkheid²⁵. In het bijzonder moet worden opgemerkt dat dit een beoordeling is die terugwinningsbedrijven zelf moeten maken, gebruikmakend van alle beschikbare informatie, zoals het richtsnoer voor de identificatie en naamgeving van stoffen in REACH. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen geeft geen bevestiging van de “gelijkheid” van stoffen af. Terugwinningsbedrijven die hun stof hebben gepre-registreerd kunnen in de (pre-)SIEF echter met andere preregistranten over “gelijkheids”-vraagstukken discussiëren. Zoals wordt beschreven in het richtsnoer voor gezamenlijk gebruik van gegevens kunnen bedrijven de stofidentiteit ook verfijnen en indien nodig corrigeren, zolang maar duidelijk is dat de preregistratie inderdaad betrekking had op de betrokken stof.

Dezelfde EINECS- en CAS-nummers van stoffen zijn een indicator voor de gelijkheid van stoffen. Opgemerkt moet worden dat variaties in de samenstelling en het onzuiverheidsprofiel, met inbegrip van een variatie in het percentage onzuiverheden, niet noodzakelijkerwijs betekenen dat stoffen verschillend zijn. Volgens het richtsnoer voor de identificatie en naamgeving van stoffen “*wordt [er] geen verschil gemaakt tussen technische, zuiverheids- of analytische waarden van de*

²⁴ Richtsnoer voor registratie:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_nl.pdf?vers=09_11_09.

²⁵ Informatie over de onzuiverheden moet in aanmerking worden genomen bij zaken als de indeling en etikettering en het opstellen van veiligheidsinformatiebladen.

stoffen. “Dezelfde” stof kan alle waarden van een productieproces hebben, met verschillende hoeveelheden van verschillende onzuiverheden. [...].

Wanneer de onzuiverheidsprofielen van een duidelijk bepaalde stof uit verschillende vervaardigingsbronnen duidelijk van elkaar verschillen, zal het oordeel van deskundigen nodig zijn om te besluiten of deze verschillen van invloed zijn op de vraag of testgegevens over één stof kunnen worden gedeeld met andere SIEF-leden.”¹⁷ Bovendien wordt in het richtsnoer voor gezamenlijk gebruik van gegevens het volgende uitgelegd: “Ook voor UVCB-stoffen geldt – over het algemeen – dat bij het bepalen van de ‘gelijkheid’ de naam leidend is. Als de naam hetzelfde is, wordt de stof geacht dezelfde te zijn, tenzij beschikbare informatie het tegendeel aantoont.”²⁶

Registratiestatus van stoffen

De vrijstelling van registratie van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH voor teruggewonnen stoffen berust op de voorwaarde dat dezelfde stof al eerder is geregistreerd. Om voor een bepaalde stof na te gaan of aan deze voorwaarde is voldaan, kunnen verschillende informatiekanalen worden gebruikt.

De belangrijkste informatiebronnen over stoffen zijn de gegevens die worden uitgewisseld binnen de uitwisselingsfora voor stoffen (SIEF's). De terugwinningsbedrijven die de teruggewonnen stoffen hebben gepre-registreerd zullen automatisch lid zijn van het pre-SIEF. Zodra de leden van het pre-SIEF overeenstemming hebben bereikt over de gelijkheid van de stofidentiteit wordt het SIEF officieel opgericht. Omdat terugwinningsbedrijven een beperkt belang kunnen hebben bij het registreren van een stof, kan het gebeuren dat ze niet actief zullen deelnemen aan de communicatie binnen een SIEF. Ze moeten er echter wel voor zorgen dat ze geïnformeerd worden over de registratiestatus van een stof. Zodra de stof is geregistreerd, kunnen de voorwaarden van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH van toepassing zijn.

Een tweede informatiebron zal de op grond van artikel 77, lid 2, onder e), van REACH opgezette informatiewebsite van ECHA²⁷ zijn. Informatie over geregistreerde stoffen zal openbaar gemaakt worden overeenkomstig de bepalingen van artikel 119 van REACH. Deze informatie omvat bijvoorbeeld de naam van de geregistreerde stof – voor stoffen die zijn opgenomen in de EINECS – en de indeling en etikettering. Voor stoffen die niet in de EINECS zijn opgenomen geldt dat de naam van de stof mogelijk niet beschikbaar is via deze bron, namelijk wanneer een registrant voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat deze informatie niet openbaar moet worden gemaakt op internet²⁸. Als gevolg hiervan kan het zijn dat deze informatiebron alleen niet volstaat om een conclusie over de gelijkheid te trekken. Ook informatie over het niveau van eventuele onzuiverheden in de geregistreerde stof die van invloed is op de indeling is mogelijk niet beschikbaar via deze bron wanneer een verzoek van een registrant om bepaalde gegevens vertrouwelijk te behandelen is gehonoreerd.

Andere informatiekanalen zijn afhankelijk van het eigen initiatief van terugwinningsbedrijven of hun brancheorganisaties om contact op te nemen met fabrikanten of importeurs teneinde informatie in te winnen over de desbetreffende stof. De documenten die terugwinningsbedrijven gebruiken om bewijs te leveren voor de “gelijkheid” en ten behoeve van de veiligheidsinformatie kunnen worden verstrekt in de vorm van gestandaardiseerde informatie die door hun brancheorganisaties is opgesteld. Deze standaarddocumenten moeten alle relevante aspecten van de materialen die aan de einde-afvalcriteria²⁹ voldoen bestrijken. Dit kan synergieën creëren,

²⁶ Richtsnoer voor gezamenlijk gebruik van gegevens:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/data_sharing_en.htm, blz. 35.

²⁷ <http://apps.echa.europa.eu/registered/registered-sub.aspx>

²⁸ Artikel 119, lid 2, onder f), en artikel 119, lid 2, onder g), van REACH.

²⁹ De vertegenwoordigers van de Commissie hebben deze aanpak aanbevolen in de discussie met de metaalrecyclingsector in oktober 2009. Zie het rapport van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek over ijzer- en staalschroot, blz. 41 en 43, dat is te vinden op

<http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf> .

aangezien de fabrikant/importeur informatie over de hoeveelheden afvalstoffen en de samenstelling daarvan nodig heeft voor zijn registratiedossier, terwijl het teruggewinningsbedrijf veiligheidsinformatie over de geregistreerde stof nodig heeft om gebruik te kunnen maken van vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d).

2.3.2. Voorwaarde 2: Verlangde informatie

Artikel 2, lid 7, onder d), punt i), van REACH bepaalt dat *“bij de inrichting die de terugwinning verricht, de krachtens artikelen 31 en 32 vereiste informatie over de overeenkomstig titel II geregistreerde stof beschikbaar is”*.

De rechtspersoon die de terugwinning heeft verricht moet ervoor zorgen dat er informatie over de geregistreerde stof beschikbaar is, en die informatie moet voldoen aan de regels inzake informatieverstrekking in de toeleveringsketen.

Dit betekent dat de rechtspersoon die de terugwinning heeft uitgevoerd een van de volgende bescheiden beschikbaar moet hebben, afhankelijk van het geval:

- een veiligheidsinformatieblad, zoals vereist door artikel 31, lid 1, of artikel 31, lid 3, van REACH, voor de geregistreerde stof, met, indien van toepassing, de bijgevoegde blootstellingsscenario's voor de geregistreerde stof;
- andere informatie die voldoende is om gebruikers in staat te stellen de nodige beschermingsmaatregelen te laten nemen met betrekking tot de geregistreerde stof, zoals vereist door artikel 31, lid 4, van REACH, ingeval er geen veiligheidsinformatieblad hoeft te worden verstrekt; of
- het registratienummer, indien beschikbaar³⁰, de status van de stof in het kader van het autorisatiegedeelte van REACH, details van eventueel van toepassing zijnde beperkingen in het kader van REACH en de informatie die nodig is voor de vaststelling en toepassing van passende risicobeheersmaatregelen, zoals wordt verlangd door artikel 32, lid 1, van REACH.

Met uitzondering van het eerste document, het veiligheidsinformatieblad, wordt de vorm waarin deze informatie beschikbaar moet worden gesteld aan het bedrijf dat de terugwinning verricht in deze bepaling niet verder gespecificeerd. Deze bepaling is erop gericht om teruggewinningsbedrijven in staat te stellen om aan hun verplichtingen krachtens titel IV van REACH te voldoen. Deze informatie hoeft alleen beschikbaar te zijn voor stoffen, met inbegrip van hun onzuiverheden. Er hoeft geen informatie over onzuiverheden op zichzelf beschikbaar te zijn (zie ook paragraaf 2.2.4).

Beschikbaarheid van de informatie

Teruggewinningsbedrijven zullen in het kader van titel IV van REACH normaliter geen veiligheidsinformatieblad³¹ of andere veiligheidsinformatie ontvangen. Om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH moeten deze teruggewinningsbedrijven echter beschikken over de vereiste informatie. Bovendien moeten ze, indien dit wordt verlangd, ofwel zelf veiligheidsinformatiebladen opstellen, ofwel met de eigenaars van bestaande veiligheidsinformatiebladen overeenstemming bereiken over het gebruik van die veiligheidsinformatiebladen. Omdat hiervoor geen verdere wettelijke bepalingen

³⁰ Het registratienummer hoeft alleen te worden verstrekt voor stoffen waarvoor krachtens artikel 32, lid 1, onder b) tot en met d), van REACH informatie wordt verstrekt. Zoals echter is uitgelegd in dit richtsnoer, ontvangt het teruggewinningsbedrijf doorgaans geen veiligheidsinformatieblad omdat het geen downstreamgebruiker van het oorspronkelijke materiaal is.

³¹ De informatie die in een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt wordt omschreven in artikel 31 en bijlage II van REACH.

bestaan, is dit een zaak voor de fabrikant van de teruggewonnen stof. Het terugwinningsbedrijf kan alle beschikbare informatie gebruiken, te beginnen met de informatie op de website van ECHA, die openbaar gemaakt is in overeenstemming met artikel 119 van REACH, maar moet er wel voor zorgen dat er geen inbreuk op eigendomsrechten wordt gemaakt. Wanneer het terugwinningsbedrijf een bestaand veiligheidsinformatieblad gebruikt, moet het er derhalve voor zorgen dat het rechtmatige toegang tot de informatie heeft en dat het risicoprofiel van zijn teruggewonnen stof adequaat wordt weergegeven op dit bestaande veiligheidsinformatieblad (zie paragraaf 2.4.2). Hetzelfde geldt voor andere veiligheidsinformatie, indien deze wordt verlangd. Wanneer het terugwinningsbedrijf de stof heeft gepreregistreerd, kunnen discussies over het gebruik van deze informatie bijvoorbeeld plaatsvinden binnen het SIEF. In de SIEF-overeenkomst kunnen bepalingen worden opgenomen over hoe de nodige informatie aan het terugwinningsbedrijf kan worden verstrekt zonder dat er inbreuk op eigendomsrechten wordt gemaakt. De activiteiten binnen SIEF's vallen buiten de taken van ECHA, en terugwinningsbedrijven wordt aangeraden om contact op te nemen met de relevante brancheorganisaties, die een belangrijke rol kunnen spelen bij het opstellen van standaardinformatie voor hun leden.

Bedrijven die terugwinningsactiviteiten verrichten en gebruik willen maken van deze vrijstelling wordt geadviseerd om er, voor zover mogelijk, voor te zorgen dat de informatie over de geregistreerde stof, die is samengesteld om te voldoen aan REACH, voor hen beschikbaar is, ook om goed te documenteren dat ze gebruik kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH. Wanneer een terugwinningsbedrijf geen toegang tot de relevante informatie over dezelfde, al geregistreerde stof heeft, kan het niet gebruikmaken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH en moet het de teruggewonnen stof registreren.

2.4. Informatie die beschikbaar moet zijn voor gebruikers van teruggewonnen stoffen

Aangenomen dat het terugwinningsbedrijf de identiteit van de teruggewonnen stof(fen) als zodanig, in een mengsel of in een voorwerp heeft vastgesteld (zie paragraaf 2.2.3), moet het terugwinningsbedrijf vervolgens de bijbehorende veiligheidsinformatie voor dezelfde, reeds geregistreerde stof(fen) beschikbaar hebben. Deze informatie moet relevant en adequaat zijn. Leveranciers van stoffen als zodanig of in een mengsel moeten de afnemer veiligheidsinformatie verstrekken die voldoende is om een veilig gebruik van de teruggewonnen stof mogelijk te maken. Deze vereiste is van toepassing op alle teruggewonnen stoffen, ongeacht of de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH van toepassing is. Voor bepaalde stoffen als zodanig en in mengsels moet de veiligheidsinformatie worden verstrekt in de vorm van veiligheidsinformatiebladen. Zelfs wanneer een veiligheidsinformatieblad niet vereist is, kan er nog steeds een verplichting bestaan om informatie door te geven in de toeleveringsketen. Hieronder volgt meer uitleg over deze punten.

2.4.1. Relevantie en adequaatheid van de informatie

Om te kunnen beoordelen of deze informatie relevant en adequaat voor de teruggewonnen stof(fen) en het voorziene gebruik daarvan is, wordt het terugwinningsbedrijf geadviseerd om de volgende zaken te controleren:

- Welke fractie van de teruggewonnen stof in een mengsel kan worden toegeschreven aan dezelfde, reeds geregistreerde stof? Om de eigen verplichtingen op het gebied van het doorgeven van veiligheidsinformatie na te komen, moet het terugwinningsbedrijf alle

bestanddelen met een concentratie van $> 0,1\%$ ³² in de teruggewonnen stof in een mengsel in aanmerking nemen³³.

- In welke mate kan het onzuiverheidsprofiel van de teruggewonnen stof(fen) verschillen van dat van dezelfde, reeds geregistreerde stof(fen), en kunnen deze verschillen (als die er zijn) tot verschillen in de risicoprofielen van de stoffen leiden? Wanneer de risicoprofielen van elkaar verschillen, is de informatie met betrekking tot de reeds geregistreerde stof, hoewel deze nog steeds kan profiteren van de eerdere registratie van dezelfde stof, mogelijk niet adequaat voor de teruggewonnen stof. Dientengevolge moeten deze andere risico's worden beschreven, ingedeeld en aan de klanten van het terugwinningsbedrijf worden meegedeeld.
- Kan het voorziene gebruik van de teruggewonnen stof(fen) leiden tot een blootstelling die niet in aanmerking is genomen in de blootstellingsscenario's van dezelfde, reeds geregistreerde stof(fen)? Als dit het geval is, moet het terugwinningsbedrijf beoordelen of de stofinformatie waarover het beschikt ook betrekking heeft op de verwachte additionele toepassingen³⁴. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat wanneer de beschikbare informatie voor dezelfde, reeds geregistreerde stof geen afgeleide dosis zonder effect (DNEL) voor de blootstelling van consumenten en ook geen blootstellingsscenario's voor de verschillende soorten gebruik door consumenten omvat, het terugwinningsbedrijf kan concluderen dat de teruggewonnen stof niet mag worden gebruikt in toepassingen die tot blootstelling van consumenten leiden.

Wanneer noch de geregistreerde stof, noch de teruggewonnen stof(fen) voldoen aan de criteria voor indeling als gevaarlijk of als PBT/zPzB en een stof niet op de kandidaat-lijst staat en niet is onderworpen aan beperkingen, is het niet vereist dat er automatisch een veiligheidsinformatieblad overeenkomstig artikel 31 van REACH wordt verstrekt. De verplichting van artikel 32 om informatie over het veilig gebruik van de stof door te geven zal echter van toepassing blijven.

De wijze waarop de samenstelling van het teruggewonnen materiaal wordt vastgesteld is de verantwoordelijkheid van het terugwinningsbedrijf. Dit kan bijvoorbeeld zijn gebaseerd op de volgende, niet-volledige reeks informatiebronnen:

- Representatieve chemische analyses van de afval- en terugwinningsstroom op initiatief van sectororganisaties, die beschikbaar worden gesteld aan de individuele bedrijven die zich bezighouden met een bepaald soort terugwinningsactiviteiten. Dezelfde informatie kan ook aan de literatuur worden ontleend;
- Goede communicatie met de leveranciers van de reeds geregistreerde stof of met de producenten van mengsels of voorwerpen om productsamenstellingen te identificeren voordat de stof de afvalfase in gaat;
- Kwaliteitsklassen van secundaire grondstoffen, die vaak limieten voor onzuiverheden en informatie over de ruwe samenstelling van het materiaal bevatten;
- Informatie die resulteert uit het monitoren van de naleving van de einde-afvalcriteria zorgt voor een bepaalde kwaliteit van de secundaire grondstof, voor uitsluiting van gevaarlijke eigenschappen en voor beperking van de aanwezigheid van vreemde materialen.

³² Dit is gebaseerd op de laagste concentratiegrens in Richtlijn 1999/45/EG of in bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 (de CLP-verordening), zodat het mengsel niet hoeft te worden ingedeeld als gevaarlijk, en op de ondergrens van 0,1% gewichtsprocent (g/g) voor PBT-, zPzB- en even zorgwekkende stoffen waarop geen indelingsregels van toepassing zijn. Merk op dat er enkele gevallen zijn met concentratiegrenzen onder 0,1%.

³³ Merk op dat "onzuiverheden" op zichzelf niet worden genoemd in de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH. Ze worden beschouwd als onderdeel van de stof als zodanig of van de stof in het mengsel. Voor meer informatie hierover, zie paragraaf 2.2.4 over onzuiverheden.

³⁴ Het terugwinningsbedrijf moet in overeenstemming met artikel 31 of 32 van REACH voldoende informatie verstrekken om een veilig gebruik van de teruggewonnen stof mogelijk te maken. Omdat artikel 2, lid 7, onder d) van REACH het terugwinningsbedrijf vrijstelt van het uitvoeren van een chemische veiligheidsbeoordeling en het opstellen van een chemisch veiligheidsrapport, is het terugwinningsbedrijf niet verplicht om blootstellingsscenario's overeenkomstig artikel 31, lid 7, van REACH te verstrekken.

Een analytische beoordeling van het teruggewonnen materiaal per individueel geval hoeft alleen te worden uitgevoerd wanneer alle andere informatiebronnen onvoldoende informatie opleveren.

2.4.2. Veiligheidsinformatiebladen

Voor bepaalde stoffen moet krachtens artikel 31 van REACH veiligheidsinformatie in de vorm van veiligheidsinformatiebladen worden verstrekt, met inbegrip, indien relevant, van de bijgevoegde blootstellingsscenario's³⁴. Wanneer veiligheidsinformatiebladen niet zijn vereist, moet veiligheidsinformatie overeenkomstig artikel 32 worden verstrekt, voor zover van toepassing³⁵. In overeenstemming met artikel 33 van REACH kan er, wanneer voorwerpen zeer zorgwekkende stoffen bevatten die op de 'kandidaat-lijst' staan, ook een plicht bestaan om ten behoeve van een veilig gebruik van deze voorwerpen informatie over stoffen in de voorwerpen door te geven. Deze verplichtingen worden verder uitgelegd in het richtsnoer over vereisten voor stoffen in voorwerpen.

De veiligheidsinformatie van de geregistreerde stof die het terugwinningsbedrijf heeft ontvangen om de voorwaarden voor de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH te vervullen, kan worden gebruikt als basis voor de door te geven informatie over de teruggewonnen stof. Er moet echter zorgvuldig worden vastgesteld of de ontvangen informatie inderdaad adequaat is voor de teruggewonnen stof. Een verschil in het onzuiverheidsprofiel kan leiden tot een verschillend risicoprofiel en daarmee tot de noodzaak om andere informatie aan de afnemer van de teruggewonnen stof te verstrekken. Het verstrekken van inadequate veiligheidsinformatiebladen kan tot aansprakelijkheidskwesties voor terugwinningsbedrijven leiden, aangezien er mogelijk onvoldoende informatie over de gevaren van de teruggewonnen stof is doorgegeven. Een dergelijk scenario kan bijvoorbeeld worden voorzien wanneer de aanwezigheid van onzuiverheden als gevolg van de levensduur of het mengen van afvalstoffen gevolgen heeft voor het risicoprofiel, of wanneer de oorspronkelijke producent van de stof niet verplicht was om een veiligheidsinformatieblad op te stellen maar het terugwinningsbedrijf wel vanwege de aanwezigheid van onzuiverheden die het risicoprofiel van de teruggewonnen stof veranderen.

Artikel 31, lid 1, van REACH bepaalt het volgende: *“De leverancier van een stof of mengsel verstrekt de afnemer van de stof of het mengsel een overeenkomstig bijlage II opgesteld veiligheidsinformatieblad:*

- a) indien de stof of het mengsel voldoet aan de criteria voor indeling als gevaarlijk overeenkomstig Richtlijn 67/548/EEG of Richtlijn 1999/45/EG, of*
- b) indien de stof persistent, bioaccumulerend en toxisch, dan wel zeer persistent en sterk bioaccumulerend is volgens de criteria van bijlage XIII, of*
- c) indien de stof om andere dan de in de punten a) en b) genoemde redenen is opgenomen in de overeenkomstig artikel 59, lid 1, opgestelde lijst.*

Merk op dat Richtlijn 67/548/EEG (de richtlijn gevaarlijke stoffen) en Richtlijn 1999/45/EG (de richtlijn gevaarlijke preparaten) op 1 juni 2015 zullen worden ingetrokken bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (de CPL-verordening). De CLP-verordening is met ingang van 1 december 2010 van toepassing op stoffen³⁶ en met ingang van 1 juni 2015 op mengsels (=preparaten)³⁷.

³⁵ Artikel 32 van REACH verplicht de leverancier alleen om informatie over de autorisatie, eventueel opgelegde beperkingen en de informatie die nodig is voor de vaststelling en toepassing van passende risicobeheersmaatregelen te verstrekken, met name ingeval er geen veiligheidsinformatieblad hoeft te worden verstrekt. Artikel 32 bevat geen algemene informatievereiste voor alle stoffen of mengsels, ongeacht de gevaarlijke eigenschappen daarvan.

³⁶ Artikel 61 van de CLP-verordening (EG) nr. 1272/2008.

³⁷ Artikel 59, lid 2, onder a) en b), van de CLP-verordening (EG) nr. 1272/2008) wijzigt artikel 31, leden 1 en 3, van REACH om deze in overeenstemming te brengen met de indelings- en etiketteringseisen voor mengsels die per 1 juni 2015 van kracht worden. In de CLP-verordening wordt een overgangperiode voor de veiligheidsinformatiebladen ingesteld. De overgang heeft betrekking op de vereisten ten aanzien van de tijdslimieten voor het parallel aan de indelingen op basis van de richtlijn gevaarlijke stoffen en de richtlijn gevaarlijke preparaten verstrekken van de CLP-

Artikel 31, lid 3, van REACH bepaalt het volgende: *“De leverancier verstrekt de afnemer op diens verzoek een overeenkomstig bijlage II opgesteld veiligheidsinformatieblad wanneer een preparaat overeenkomstig de artikelen 5, 6 en 7 van Richtlijn 1999/45/EG niet aan de criteria voor indeling als gevaarlijk voldoet, maar:*

- a) in een afzonderlijke concentratie van ≥ 1 gewichtsprocent voor niet-gasvormige preparaten en $\geq 0,2$ volumeprocent voor gasvormige preparaten ten minste één stof bevat met gevaarlijke effecten voor de gezondheid of het milieu, of*
- b) in een afzonderlijke concentratie van ≥ 1 gewichtsprocent voor niet-gasvormige preparaten ten minste één stof bevat die persistent, bioaccumulerend en toxisch, of zeer persistent en sterk bioaccumulerend is volgens de criteria van bijlage XIII, of om andere dan de in punt a) genoemde redenen is opgenomen in de overeenkomstig artikel 59, lid 1, opgestelde lijst, of*
- c) een stof bevat waarvoor in de Gemeenschap grenzen voor de blootstelling op het werk zijn.”*

Wanneer bovenstaande criteria zijn vervuld, zijn deze bepalingen van toepassing op alle teruggewonnen stoffen (met inbegrip van de stoffen die krachtens artikel 2, lid 7, onder d, van REACH zijn vrijgesteld van verplichtingen inzake registratie, downstreamgebruikers en evaluatie), behoudens de teruggewonnen stoffen die zijn vrijgesteld van titel IV van REACH. Het onzuiverheidsprofiel moet zowel in aanmerking worden genomen bij de indeling en etikettering van de stof als in de risicobeheersmaatregelen die mogelijk moeten worden aanbevolen aan de downstreamgebruikers van de teruggewonnen stof. Voor teruggewonnen stoffen met onzuiverheden die zijn ingedeeld en bijdragen aan de indeling geldt dat de onzuiverheden moeten worden aangegeven.

Opgemerkt dient te worden dat de aanwezigheid van onzuiverheden boven de wettelijke grenswaarden³² moet worden gemeld in het veiligheidsinformatieblad of de veiligheidsinformatie die aan de afnemers wordt meegedeeld. Bovendien zijn terugwinningsbedrijven volgens artikel 31, lid 1, van REACH alleen verplicht om een veiligheidsinformatieblad te verstrekken wanneer voor de stof die ze terugwinnen een veiligheidsinformatieblad is vereist. Onzuiverheden als zodanig kunnen op grond van artikel 31, lid 1, geen noodzaak van een veiligheidsinformatieblad creëren, omdat deze alleen het gevolg kan zijn van de verplichtingen van artikel 31, lid 2, van REACH. In figuur 1 is een beslissingsboom³⁸ te vinden die kan worden gebruikt om te bepalen of een veiligheidsinformatieblad is vereist.

2.4.3. Andere informatie: registratienummer en blootstellingsscenario

Het terugwinningsbedrijf dat gebruikmaakt van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, zal vaak geen registratienummer hebben. Bij het in de handel brengen van een teruggewonnen stof hoeft een terugwinningsbedrijf geen registratienummer te vermelden omdat het is vrijgesteld van de bepalingen van titel II van REACH. Onder bepaalde omstandigheden, die zijn neergelegd in artikel 32, lid 1, van REACH, kan het echter vereist zijn om, indien dit beschikbaar is, een gratis registratienummer te verstrekken:

- b) of de stof autorisatieplichtig is en de bijzonderheden van eventuele in deze toeleveringsketen krachtens titel VII verleende of geweigerde autorisaties;*
- c) de bijzonderheden van eventuele krachtens titel VIII opgelegde beperkingen;*
- d) andere beschikbare toepasselijke informatie over de stof die nodig is voor de vaststelling en toepassing van passende risicobeheersmaatregelen, inclusief de specifieke omstandigheden die uit de toepassing van bijlage XI, punt 3, voortvloeien.*

indelingen op het veiligheidsinformatieblad. Zie paragraaf 4 van module 1 van de algemene richtsnoer voor de CLP-verordening.

³⁸ Ontleend aan de “Draft guidance for the provision of Information in the Supply Chain and Safety Data Sheets for Recovered Substances and Preparations” (Ontwerprichtsnoer voor de verstrekking van informatie in de toeleveringsketen en veiligheidsinformatiebladen voor teruggewonnen stoffen en preparaten), opgesteld door de Waste Recovery Industry Chain (WRIC).

In overeenstemming met artikel 14, lid 1, van REACH moet er voor elke registratieplichtige stof in hoeveelheden van 10 ton of meer per jaar per registrant een chemische veiligheidsbeoordeling worden uitgevoerd en een chemisch veiligheidsrapport worden opgesteld. Terugwinningsbedrijven die gebruik kunnen maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH zijn vrijgesteld van registratie en hoeven daarom geen veiligheidsbeoordeling uit te voeren of een veiligheidsrapport op te stellen voor de teruggewonnen stof.

Het terugwinningsbedrijf dat de vereiste informatie beschikbaar heeft voor dezelfde stof en daarom gebruik kan maken van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, zelfs wanneer het gebruik van een teruggewonnen stof niet wordt gedekt door de registratie van dezelfde stof, is niet verplicht om:

- een blootstellingsscenario voor het gebruik van de teruggewonnen stof op te stellen;
- de teruggewonnen stof te registreren;
- kennisgeving te doen van het gebruik van de teruggewonnen stof.

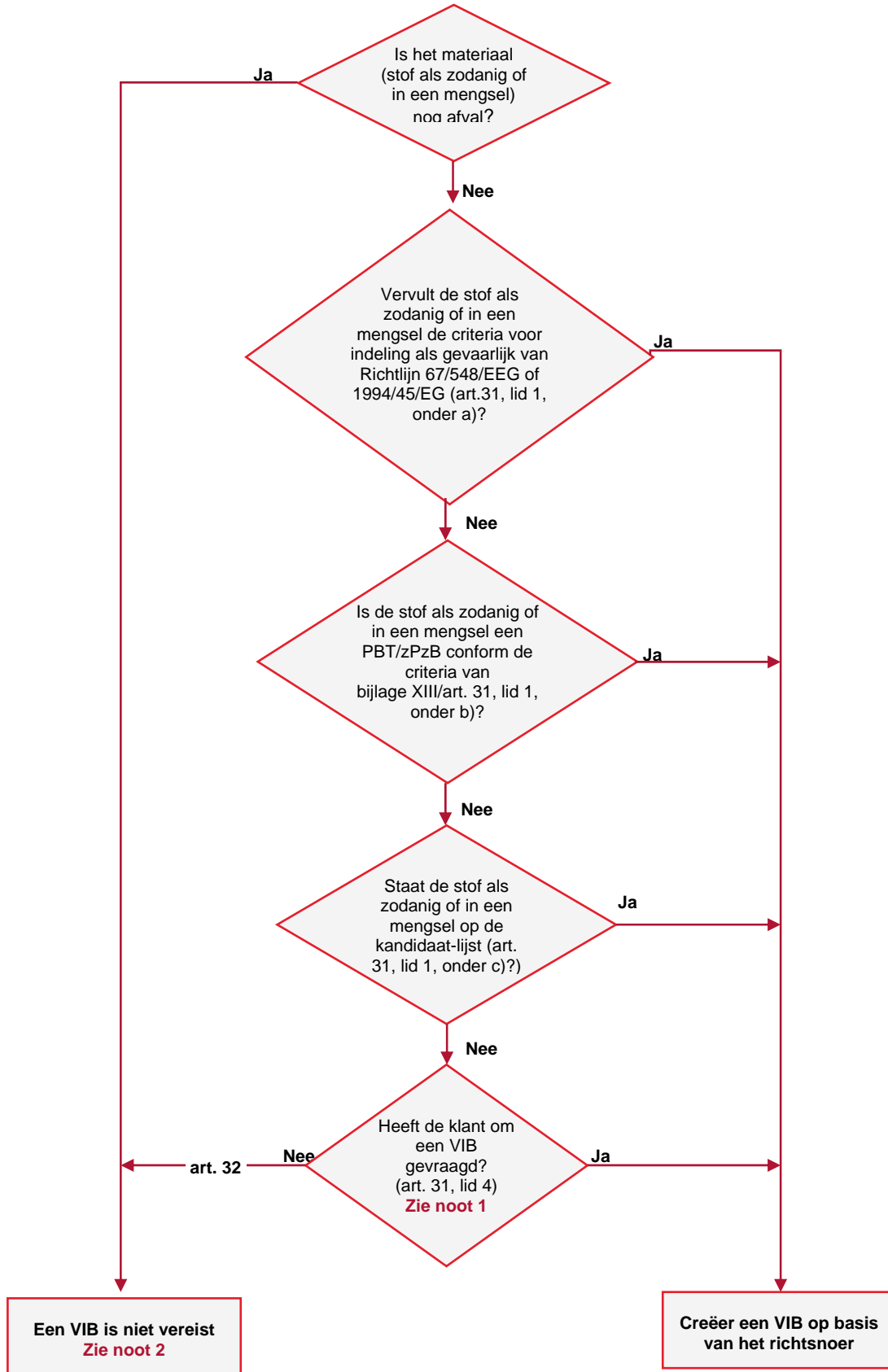
Het terugwinningsbedrijf moet de bestaande informatie echter in aanmerking nemen en passende risicobeheersmaatregelen opnemen in het veiligheidsinformatieblad, indien nodig, of voldoende informatie over het veilig gebruik van de teruggewonnen stof verstrekken ingeval er geen veiligheidsinformatieblad hoeft te worden opgesteld.

Afnemers van teruggewonnen stoffen die door het terugwinningsbedrijf niet zijn geregistreerd omdat de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH van toepassing is, zullen echter over het algemeen niet van de fabrikant van de teruggewonnen stof ontvangen, als onderdeel van het veiligheidsinformatieblad:³⁹

- een registratienummer;
- een blootstellingsscenario voor downstreamtoepassingen in de nieuwe levenscyclusketen, nadat de terugwinning heeft plaatsgevonden.

³⁹ Deze paragraaf moet mogelijk worden gewijzigd nadat bijlage II (formaat en inhoud van het veiligheidsinformatieblad) van REACH is herzien en aangenomen via de comitologieprocedure.

Figuur 1: Beslissingsboom om de noodzaak van een veiligheidsinformatieblad (VIB) voor een teruggewonnen stof in het kader van REACH te bevestigen

Bron: "Draft Guidance for the provision of Information in the Supply Chain and Safety Data Sheets for Recovered Substances and Preparations" (Ontwerprichtsnoer voor de verstrekking van informatie in de toeleveringsketen en veiligheidsinformatiebladen voor teruggewonnen stoffen en preparaten), opgesteld door de Waste Recovery Industry Chain (WRIC).

In sommige procedés, zoals metaalraffinage, kunnen bepaalde bestanddelen worden verwijderd of vernietigd. Het terugwinningbedrijf heeft geen verplichting om een blootstellingsscenario bij het veiligheidsinformatieblad te voegen.

Noot 1: Een fabrikant kan er om commerciële redenen voor kiezen om op verzoek van een klant een veiligheidsinformatieblad te produceren, ook als hij geen wettelijke verplichting heeft om dat te doen.

Noot 2: Er hoeft geen veiligheidsinformatieblad te worden verstrekt wanneer een gevaarlijke stof of een gevaarlijk mengsel aan het grote publiek wordt aangeboden of verkocht en vergezeld gaat van voldoende informatie (artikel 34, lid 4), ofwel: veiligheidsinformatiebladen zijn alleen bestemd voor professionele gebruikers.

2.5. Andere verplichtingen

Teruggewonnen stoffen zijn over het algemeen niet vrijgesteld van de kennisgevingsverplichtingen voor de inventaris van indelingen en etiketteringen van de CLP-verordening. Bovendien zijn ze niet vrijgesteld van de autorisatieplicht en de beperkingen van REACH.

2.5.1. Inventaris van indelingen en etiketteringen

Krachtens artikel 39, onder a) en b), van de CLP-verordening moeten ook teruggewonnen stoffen als zodanig of in een mengsel (dat wil zeggen indien aanwezig in een mengsel boven bepaalde concentratiegrenzen) die aan de criteria voor indeling als gevaarlijk voldoen en in de handel worden gebracht door het terugwinningbedrijf worden aangemeld bij de inventaris van indelingen en etiketteringen, overeenkomstig de in artikel 40 van de CLP-verordening genoemde voorwaarden. Deze kennisgevingsverplichting is ook van toepassing op gevallen waarin het terugwinningbedrijf gebruik kan maken van de vrijstelling van de registratiebepalingen van REACH voor teruggewonnen stoffen krachtens artikel 2, lid 7, onder d), van REACH. Wanneer het terugwinningbedrijf in dergelijke gevallen kennisgeving doet aan ECHA, kan het de indelings- etiketteringsinformatie die eerder door de registrant van de oorspronkelijke stof is versterkt uit de inventaris van indelingen en etiketteringen overnemen en met die informatie instemmen. Dat betekent dat het terugwinningbedrijf een aangemelde indeling aanvaardt, en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor het resultaat⁴⁰. Onzuiverheden kunnen het risicoprofiel van een stof en daarmee de indeling van de stof echter veranderen, iets waar terugwinningbedrijven aan moeten denken wanneer ze een stof aanmelden bij de inventaris van indelingen en etiketteringen. Voor de kennisgeving hoeft de identificatie van de stof alleen te worden verstrekt voor zover nodig overeenkomstig de punten 2.1 tot en met 2.3.4 van bijlage VI van REACH⁴¹. Er hoeven geen spectrale gegevens te worden verstrekt. Meer informatie over de CLP-verordening wordt gegeven in het inleidende richtsnoer over de CLP-verordening en in de CLP-vraagbaak⁴².

2.5.2. Beperkingen

Het terugwinningbedrijf moet ervoor zorgen dat de teruggewonnen stoffen voldoen aan de in bijlage XVII bij REACH neergelegde beperkingen. Deze verplichtingen zijn in hoge mate vergelijkbaar met de verplichtingen in het kader van de eerdere Richtlijn 76/769/EEG inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten.

⁴⁰ De kennisgeving aan de inventaris van indelingen en etiketteringen moet worden verricht voor 3 januari 2011. Alleen in enkele gevallen wordt de informatie eerder door de registrant verstrekt.

⁴¹ Zie artikel 40, lid 1, onder b), van de CLP-verordening.

⁴² Beschikbaar op de website van ECHA op http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_introduutory_en.pdf

2.5.3. Autorisatie

Het terugwinningsbedrijf moet ervoor zorgen dat de teruggewonnen stoffen voldoen aan de autorisatievereisten van titel VII. Daarnaast kunnen de verplichtingen overeenkomstig 33 van REACH om informatie door te geven voor stoffen in voorwerpen en de kennisgevingsverplichtingen als genoemd in artikel 7, lid 2, van REACH voor stoffen die zijn opgenomen in de 'kandidaat-lijst' en aanwezig zijn in voorwerpen van toepassing zijn.

2.6. Overwegingen met betrekking tot bijzondere stromen van teruggewonnen materialen

In bijlage 1 worden specifieke voorbeelden van stromen van teruggewonnen materialen beschreven. Op deze in bijlage 1 beschreven voorbeelden worden de in het vorige hoofdstuk beschreven beginselen toegepast. Voor alle afvalstromen moeten de volgende vier elementaire beoordelingen worden uitgevoerd:

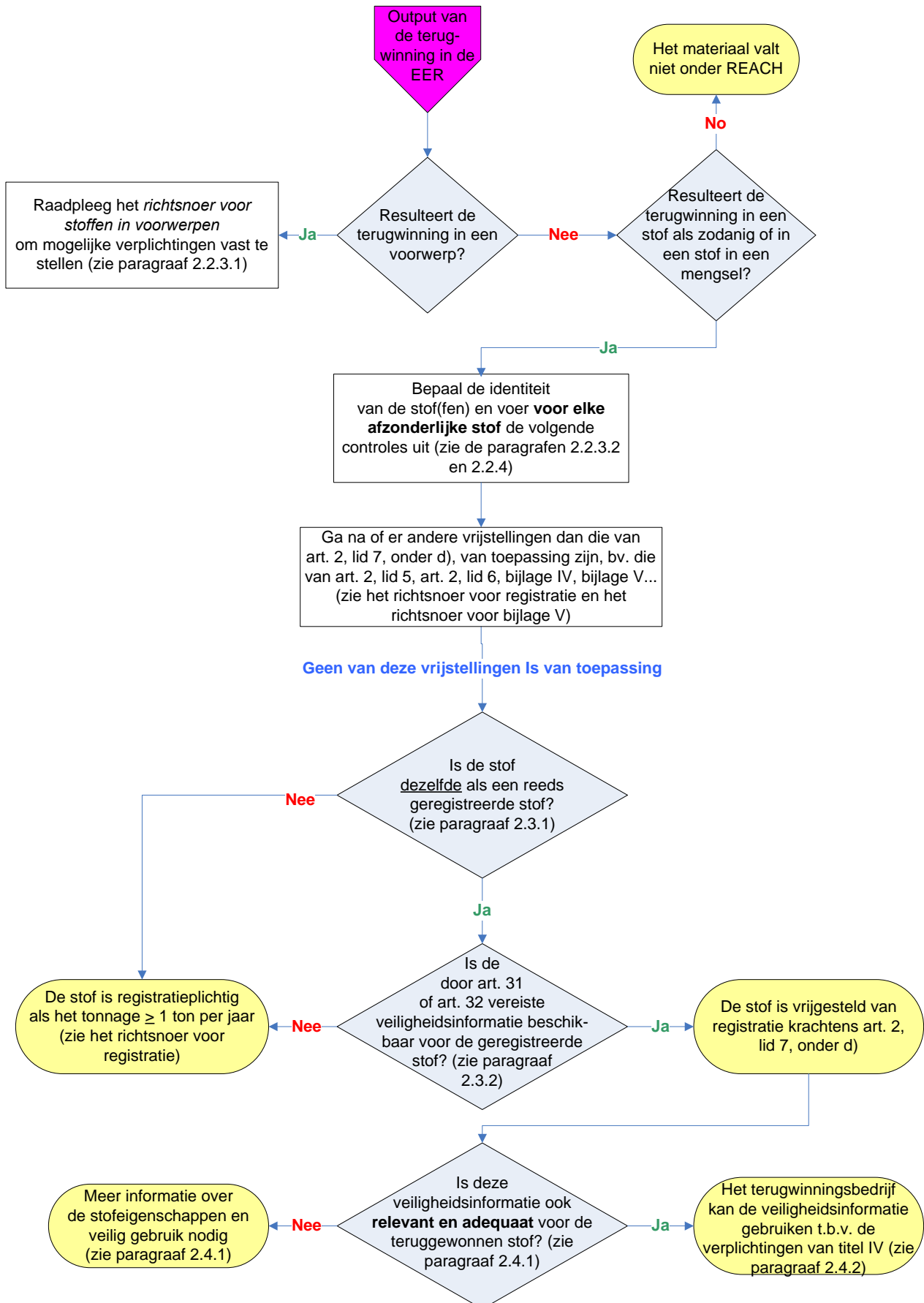
- Stel de identiteit van de stof(fen) in het teruggewonnen materiaal vast, met inbegrip van de karakterisering en de toekenning van onzuiverheden aan een of meer van deze stoffen:
 - Is de teruggewonnen stof een stof als zodanig, of een stof in een mengsel?
 - Wat is de identiteit van de teruggewonnen stof(fen)?
 - Wat zijn typische onzuiverheden? Wat zijn typische concentraties van de onzuiverheden? Aan welke stof(fen) kunnen deze onzuiverheden worden toegekend?
- Controleer of andere vrijstellingen⁴³ (bijvoorbeeld artikel 2, lid 5, artikel 2, lid 6, bijlage IV of bijlage V van REACH) of beperkte registratie (voor voorwerpen) van toepassing zijn:
 - Is de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), relevant en mogelijk van toepassing op het teruggewonnen materiaal? Zijn er andere vrijstellingen dan de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH van toepassing? Is de stof bijvoorbeeld opgenomen in bijlage IV of bijlage V van REACH?
 - Leidt het terugwinnen van de stof uit afval direct tot een voorwerp? Zijn daarom alleen beperkte registratievereisten van toepassing?
- Bepaal of dezelfde stof(fen) reeds zijn geregistreerd:
 - Stel vast of de teruggewonnen stof gelijk is aan een stof die reeds is geregistreerd/zal worden geregistreerd. Is de voor artikel 2, lid 7, onder d), van REACH relevante informatie beschikbaar voor deze stoffen?
- Controleer de adequaatheid en relevantie van de beschikbare veiligheidsinformatie over dezelfde, reeds geregistreerde stof voor het beschrijven van de eigenschappen van de teruggewonnen stof(fen). Stel de indeling, de etikettering en andere relevante veiligheidsinformatie voor de teruggewonnen stof(fen) op, evenals de voorziene toepassingen:
 - Is de beschikbare veiligheidsinformatie over dezelfde, reeds geregistreerde stof relevant en adequaat voor het beschrijven van de eigenschappen van de teruggewonnen stof(fen)?
 - Komen de vastgestelde toepassingen van de teruggewonnen stof(fen) overeen met de toepassingen van dezelfde, reeds geregistreerde stof(fen), zodat de beschikbare veiligheidsinformatie relevant en adequaat is? Zo

⁴³ Voor meer informatie over andere vrijstellingen, zie het richtsnoer voor registratie en het richtsnoer voor bijlage V.

niet, is er meer informatie over de stoffeigenschappen en het veilig gebruik van de stof(fen) nodig?

Gedetailleerde interpretaties van deze beoordelingen van afvalstromen zullen in dit richtsnoer niet worden gegeven. Een algemene beoordeling van de vraag of er met betrekking tot het teruggewonnen materiaal gebruik kan worden gemaakt van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH, kan echter op de bovenstaande aanpak worden gebaseerd. In figuur 2 wordt een werkstroom uitgebeeld waarmee kan worden gecontroleerd of er gebruik kan worden gemaakt van de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH. De voorbeelden in bijlage 1 worden aan de hand van deze werkstroom behandeld.

Figuur 2: Werkstroom voor het controleren of een teruggewinningsbedrijf kan rekenen op artikel 2, lid 7, onder d), van REACH en de daaraan gerelateerde verplichtingen

BIJLAGE 1: SPECIFIEKE STROMEN VAN TERUGGEWONNEN MATERIALEN

De hiernavolgende voorbeelden hebben betrekking op materialen die voldoen aan de eindeafvalcriteria en/of die krachtens nationale wetgeving niet langer afval zijn. Materialen die deze voorwaarden vervullen moeten in het kader van het richtsnoer inzake afval en teruggewonnen stoffen als teruggewonnen stoffen worden beschouwd.

1.1. Teruggewonnen papier

Teruggewonnen papier bestaat hoofdzakelijk uit cellulosepulp. In de EINECS wordt cellulosepulp als volgt omschreven: *"De vezelige stoffen die worden verkregen uit de behandeling van lignocellulosische stoffen (hout of andere agrarische vezelbronnen) met een of meer oplossingen van verpulpende chemicaliën en/of chemische bleekmiddelen in water. Samengesteld uit cellulose, hemicellulose, lignine en andere, ondergeschikte bestanddelen. De relatieve hoeveelheden van deze bestanddelen hangen af van de mate van verpulping en bleking."* (EINECS-nummer 265-995-8).

Cellulosepulp is opgenomen in bijlage IV en is dientengevolge vrijgesteld van verplichtingen inzake registratie, downstreamgebruikers en evaluatie. Teruggewonnen papier kan andere bestanddelen bevatten, zoals pigmenten, inktten, lijmen, vulstoffen, enz. Wat betreft het terugwinnings- en recyclingsproces, kunnen bestanddelen die geen specifieke functie in het materiaal hebben (cellulosepulp) derhalve als onzuiverheden worden beschouwd (zie paragraaf 2.2.4). Teruggewonnen papier dat uitsluitend bestaat uit cellulosepulp met onzuiverheden zonder specifieke functie in het materiaal zal daarom zijn vrijgesteld van verplichtingen inzake registratie, downstreamgebruikers en evaluatie.

1.2. Teruggewonnen glas

Volgens de wetenschappelijke literatuur is glas eerder de toestand van een stof dan een stof als zodanig. Voor regelgevende doeleinden kan glas het best worden gedefinieerd aan de hand van de uitgangsmaterialen en het productieproces, op een vergelijkbare wijze als veel andere UVCB-stoffen. De EINECS kent verschillende rubrieken voor glassoorten: *Glas, non-oxide, chemicaliën (EC: 295-731-7)*, *Glas, oxide, calcium magnesium kalium natrium fosfosilicaat (EC: 305-415-3)*, *Glas, oxide, calcium magnesium natrium fosfosilicaat (EC: 305-416-9)* en *Glas, oxide, chemicaliën (EC: 266-046-0)*⁴⁴.

Bepaalde soorten glas zijn vrijgesteld door opname in bijlage V, rubriek 11. Gerecycled glas kan andere bestanddelen bevatten, zoals papier, lijm, verf of vreemde elementen als plastic, rubber, zand, metalen, stenen, keramiek. Wanneer de aanwezigheid daarvan in het teruggewonnen materiaal onbedoeld is, ze geen specifieke functie in het materiaal hebben en minder dan 20% uitmaken, kunnen ze als onzuiverheden worden gezien (zie paragraaf 2.2.4). Teruggewonnen glas dat uitsluitend bestaat uit soorten glas die voldoen aan de voorwaarden voor de vrijstelling van bijlage V met onzuiverheden zal daarom worden vrijgesteld van verplichtingen inzake registratie, downstreamgebruikers en evaluatie.

⁴⁴ Merk op dat de beschrijving die volgt op de titel van deze stoffen in de EINECS-lijst onderdeel van de rubriek van de stof is en in de meeste gevallen doorslaggevend is voor de identificatie van de stof.

1.3. Teruggewonnen metalen

In het kader van REACH worden uit erts, ertsconcentraten of secundaire bronnen gewonnen zuivere metalen, ook als deze een bepaalde hoeveelheid onzuiverheden bevatten, beschouwd als stoffen. De registratievereisten voor de stoffen zullen afhangen van de vraag of de stoffen al eerder zijn geregistreerd en of de relevante veiligheidsinformatie beschikbaar is.

Legeringen worden beschouwd als speciale mengsels, en de stoffen in die speciale mengsels zijn registratieplichtig. Teruggewonnen metalen die worden vervaardigd uit gemengd metaalschroot van legeringen dat voldoet aan de einde-afvalcriteria zullen normaliter uit speciale mengsels bestaan, maar kunnen in bepaalde gevallen ook stoffen met onzuiverheden zijn (bijvoorbeeld wanneer het doel van de terugwinning het terugwinnen van slechts één hoofdmetaal is en alle andere bestanddelen als onzuiverheden kunnen worden beschouwd). Dit zou ook het geval moeten zijn bij metalen waarvoor geldt dat de concentratie in de uiteindelijke legering variabel is, of zelfs strikt beperkt, en dat die concentratie onbekend is voor het afval of het einde-afvalschroot. In deze gevallen wordt de concentratie van deze metalen in eerste instantie als een onzuiverheid beschouwd. Alle bestanddelen die bewust zijn geselecteerd voor terugwinning (bijvoorbeeld Cr of Ni) en die een hoofdfunctie in het teruggewonnen materiaal hebben, moeten worden beschouwd als afzonderlijke stoffen. Bestanddelen die slechts incidenteel voorkomen in delen van het afval waaruit het teruggewonnen metaal afkomstig is of die geen bijzondere functie in het teruggewonnen materiaal hebben, kunnen worden beschouwd als onzuiverheden (zo kan molybdeen voorkomen in bepaalde soorten staal, maar weer niet in andere soorten).

Aangezien de meerderheid van de metalen uit primaire en secundaire bronnen worden gewonnen, is de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH relevant voor metalen, terwijl andere van toepassing zijnde vrijstellingen de volgende zijn:

- de vrijstelling voor niet-geïsoleerde tussenproducten die resulteren uit de terugwinning van metalen uit complexe voorwerpen die meerdere metalen bevatten;
- de vrijstellingen van artikel 2, leden 5 en 6, bijvoorbeeld op metalen en metaalverbindingen die worden gebruikt in geneesmiddelen voor menselijk en dierlijk gebruik binnen het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 726/2004, Richtlijn 2001/82/EG en Richtlijn 2001/83/EG als neergelegd in de bepalingen van artikel 2, lid 5, onder a), en artikel 2, lid 6, onder a);
- bijlage V.

Teruggewonnen materialen kunnen, als ze voldoen aan de van toepassing zijnde einde-afvalcriteria, onder bepaalde voorwaarden rechtstreeks worden gebruikt voor de vervaardiging van voorwerpen. In dat geval gelden er geen verdere registratievereisten, tenzij de stof bedoeld is om vrij te komen.

Sommige metalen worden teruggewonnen uit simpele en relatief zuivere materialen (Al, Cu, Pb, Zn uit bijvoorbeeld bouwproducten, pre-consumptieschroot), en zuivere metalen worden soms teruggewonnen uit zeer complexe materialen (elektronicaschroot dat bijvoorbeeld Cu of edele metalen bevat) in de vorm van zuivere metalen. Andere metalen (Mo, Cr, Ni, die bijvoorbeeld aanwezig zijn in staalproducten) worden niet teruggewonnen in de vorm van zuivere metalen en worden gebruikt voor de vervaardiging van nieuwe metaallegeringen vanwege hun metaalinhoud, resulterend in speciale mengsels. Bepaalde metaalverbindingen (bijvoorbeeld antimoontrioxide, pb- of cd-stabilisatoren in plastics) worden rechtstreeks uit masterbatches voor plastics teruggewonnen. Wanneer deze verschillen bekend zijn, kunnen de einde-afvalcriteria verschillen⁴⁵.

⁴⁵ Verdere discussie hierover vindt plaats in het kader van de kaderrichtlijn afvalstoffen (zie paragraaf 1).

De onzuiverheden kunnen variëren, aangezien het antwoord op de vraag welke metalen in de vorm van zuivere metalen worden teruggewonnen en geraffineerd uit schrootmateriaal dat aan de einde-afvalcriteria voldoet van diverse factoren afhangt, zoals de beschikbare (raffinage-)technologie, de vraag of de hoeveelheden die in het schroot aanwezig zijn voldoen aan de einde-afvalcriteria en de waarde van de materialen versus de terugwinningskosten. Hoewel teruggewonnen materialen rechtstreeks in andere speciale mengsels kunnen worden geïncorporeerd, kan de aanwezigheid van een bepaald metaal in het ene geval worden beschouwd als een onzuiverheid en in het andere geval een bestanddeel zijn, wat mede afhankelijk is van de mogelijke eindtoepassing.

De fabrikanten van teruggewonnen metalen moeten, voor zover nodig, ook beschikken over informatie over de identiteit van gevaarlijke ondergeschikte bestanddelen of onzuiverheden die in het teruggewonnen metaal of de teruggewonnen legering aanwezig zijn en de hoeveelheden daarvan, als beschreven in de paragraaf over onzuiverheden (paragraaf 2.2.4).

Voor metalen zijn diverse instrumenten beschikbaar om op een relatief gemakkelijke manier en in overeenstemming met de beginselen van goede laboratoriumpraktijken (GLP) de samenstelling van het materiaal te analyseren om de gelijkheid te controleren (zoals de ASTM-normen of de ISO-normen).

Teruggewonnen metalen kunnen voor dezelfde doeleinden worden gebruikt als primaire metalen, omdat het terugwinningsproces over het algemeen plaatsvindt zonder aantasting van de materiaaleigenschappen. Daarom wordt aangenomen dat de toepassingen dezelfde zijn. Wanneer dat het geval is, kan de veiligheidsinformatie voor de registreerde stof relevant en adequaat zijn voor het gebruik van de teruggewonnen stof.

1.4. Teruggewonnen toeslagmaterialen

Het begrip teruggewonnen toeslagmaterialen⁴⁶ moet in dit document worden begrepen als toeslagmaterialen die resulteren uit de verwerking van anorganisch materiaal dat eerder in de bouwsector is gebruikt (zoals beton, stenen), evenals bepaalde toeslagmaterialen van minerale oorsprong die resulteren uit industriële verwerking door middel van een thermische of andere behandeling (bijvoorbeeld onverwerkte slakken⁴⁷, afval van de verwerking van slakken⁴⁸, vliegas).

De vraag werpt zich op of zulke teruggewonnen toeslagmaterialen kunnen worden gezien als voorwerpen of als stoffen als zodanig of in een mengsel.

Teruggewonnen toeslagmaterialen uit bouwmaterialen bestaan uit beton, natuursteen, metselwerk, (zoals dakpannen) en/of asfalt, alleen of, in bepaalde gevallen, gemengd. Deze kunnen diverse toepassingen hebben, zoals in bouwkundige werken, in wegen en als spoorwegballast. De belangrijkste functie van deze toepassing is het geven van stabiliteit en weerstand tegen degeneratie/fragmentatie. Wanneer voor deze functie de vorm, het oppervlak of het patroon belangrijker is dan de chemische samenstelling, worden de teruggewonnen toeslagmaterialen beschouwd als voorwerpen. Dit is per definitie alleen het geval als de vorm,

⁴⁶ Zoals uitgelegd in de inleidende paragraaf van hoofdstuk 3, moeten teruggewonnen stoffen (als zodanig, in mengsels of in voorwerpen) voor de toepassing van REACH worden begrepen als stoffen die, na onderdeel van afvalmaterialen te zijn geweest, volgens de kaderrichtlijn afvalstoffen niet langer afvalstoffen zijn. Toeslagmaterialen die bepaalde terugwinningsfasen hebben doorlopen en die nog afval zijn, worden in het kader van REACH niet beschouwd als stoffen, mengsels of voorwerpen. Ze zijn onderworpen aan afvalwetgeving, maar niet aan verplichtingen voor stoffen, mengsels of voorwerpen in het kader van REACH.

⁴⁷ Afvalcodenummer: 100202.

⁴⁸ Afvalcodenummer: 100201.

het oppervlak en het patroon van het materiaal bewust zijn bepaald en aan het materiaal zijn gegeven tijdens de vervaardiging ervan (bijvoorbeeld om te voldoen aan bepaalde erkende normen voor toeslagmaterialen als EN 12620, 13043 of 13242). Wanneer de vorm, het oppervlak of het patroon niet in hogere mate bepalend zijn voor deze functie van het materiaal dan de chemische samenstelling ervan, valt het toeslagmateriaal niet onder de definitie van voorwerp en moeten het derhalve worden gezien als een stof als zodanig of in een mengsel. Hieronder worden voorbeelden van verschillende teruggewonnen toeslagmaterialen gegeven:

Toeslagmaterialen uit bouw- en sloopafval

Deeltjes van toeslagmaterialen uit bouw- en sloopafval worden vervaardigd met specifieke vorm- en oppervlakkenmerken, afhankelijk van de toepassing ervan, zoals in asfaltbestrating. De vorm van zo'n deeltje wordt beschreven met behulp van de langste en kleinste dimensie ervan. EN-normen 933-3 en 933-4 beschrijven bijvoorbeeld methoden om de vorm van zulke deeltjes te bepalen. Het oppervlak van zo'n deeltje wordt gedefinieerd door de micro- en macroruwheid (d.w.z. variaties in de hoogte van een oppervlak op verschillende schaal), die worden gemeten als beschreven in de EN-normen 1097-8 en 933-5, respectievelijk. De vorm en het oppervlak van een deeltje van toeslagmaterialen uit bouw- en sloopafval bepalen de functie in hogere mate dan de chemische samenstelling van het deeltje. De essentiële chemische eigenschappen beperken zich tot de maximaal toegestane oplosbaarheid – wanneer het toeslagmateriaal oplosbaar is kan het zijn functie niet vervullen – en zijn minder belangrijk dan de vorm en het oppervlak. Daarom kunnen de deeltjes volgens de REACH-definitie van een voorwerp worden beschouwd als voorwerpen.

IJzerhoudende slakken

De meeste slakken die in Europa door de ijzer- en staalindustrie worden geproduceerd zullen zijn geregistreerd of worden geregistreerd als UVCB-stoffen en worden gebruikt in toepassingen als de vervaardiging van cementen en betonnen producten. Het zijn de hydraulische eigenschappen van de slakken die bij deze toepassingen belangrijk zijn. Daarom is de chemische samenstelling van de slakken duidelijk belangrijker. Als gevolg daarvan moet een ijzerhoudende slak worden beschouwd als een stof. Analooq hieraan moet ook slakken uit andere metallurgische processen als stoffen worden beschouwd.

Vliegas

Vliegas is een heterogeen mengsel van bestanddelen, bestaande uit amorfe en kristallijne siliciumdioxide (SiO_2), aluminiumoxide (Al_2O_3), ijzeroxide, calciumoxide en koolstof. Het heeft verschillende toepassingen, zoals in de productie van cement, cementklinkers en grout, in bekadings, bedijkingen en structurele vullingen, bij de stabilisatie van zachte bodems, in onderlagen van wegen en als minerale vulstof in asfaltbeton. Voor het gebruik ervan is de chemische samenstelling belangrijker dan de vorm, het oppervlak of de vorm van deeltjes. Daarom wordt vliegas beschouwd als een UVCB-stof.

Voor teruggewonnen toeslagmaterialen die stoffen als zodanig of in een mengsel zijn zal het nodig zijn om de precieze status van het materiaal in het kader van REACH te bepalen en te controleren of de voorwaarden van artikel 2, lid 7, onder d) van toepassing zijn. Wanneer de stof als zodanig of in een mengsel niet is vrijgesteld van registratie, kunnen late preregistratie – mits aan alle voorwaarden van artikel 28, lid 6, is voldaan – of vermindering van het volume tot onder 1 ton per jaar, totdat de stof (door enige registrant) is geregistreerd, voor potentiële registranten mogelijke alternatieven zijn.

Bij het bepalen van de precieze status van de teruggewonnen toeslagmaterialen moeten ook de volgende overwegingen in aanmerking worden genomen:

- a) Sommige van deze materialen, zoals bepaalde slakken en residuen van verschillende metallurgische of smeltprocedures, zullen normaliter UVCB-stoffen zijn. Er kunnen zich echter ook gevallen voordoen waarbij deze stoffen met verscheidene bestanddelen zijn (zoals wanneer de stof het resultaat is van een chemische reactie tijdens de terugwinning en uit een beperkt aantal bestanddelen bestaat).

- b) Sommige teruggewonnen toeslagmaterialen kunnen bestaan uit materialen die zijn vrijgesteld van verplichtingen inzake registratie, downstreamgebruikers en evaluatie op grond van andere bepalingen van REACH, in het bijzonder bijlage V. Voorbeelden hiervan zijn mineralen die niet chemisch zijn veranderd (zoals natuurstenen) of stoffen die in de natuur voorkomen, niet chemisch zijn veranderd en niet voldoen aan de criteria om te worden ingedeeld als gevaarlijk (zoals hout).
- c) Wanneer teruggewonnen toeslagmaterialen uit één bestanddeel bestaan (mogelijk met onzuiverheden), zullen ze een stof met één bestanddeel zijn. Wanneer ze uit verscheidene bestanddelen bestaan, kunnen die bestanddelen worden gezien als afzonderlijke stoffen (in dat geval zal het teruggewonnen toeslagmateriaal een mengsel zijn) of als bestanddelen van één complexe UVCB-stof. Zoals is opgemerkt in paragraaf 2.2.3, is het aan de fabrikant van het teruggewonnen materiaal om te beslissen of de terugwinningsactiviteit heeft geresulteerd in een stof (een stof met één bestanddeel, een stof met verscheidene bestanddelen of een UVCB-stof) als zodanig of in een mengsel.

Bij het bepalen van de registratiestatus van de teruggewonnen toeslagmaterialen kan informatie over de oorsprong belangrijk zijn om vast te stellen welke bestanddelen in het materiaal aanwezig zijn en of deze als onzuiverheid of als afzonderlijke stof moeten worden gezien. Om de stoffen, die in beginsel registratieplichtig zijn, te identificeren, zal een analyse van het afvalmateriaal alleen nodig zijn voor zover bestanddelen in normale omstandigheden voorkomen in hoeveelheden boven 20%⁴⁹ (of zijn bedoeld om in het teruggewonnen materiaal aanwezig te zijn – in dit geval moet het terugwinningsbedrijf echter weet hebben van de aanwezigheid van de stoffen).

De fabrikanten van teruggewonnen toeslagmaterialen moeten, voor zover nodig, ook beschikken over informatie over de identiteit van gevaarlijke ondergeschikte bestanddelen of onzuiverheden die in het teruggewonnen toeslagmateriaal aanwezig zijn en de hoeveelheden daarvan, als beschreven in de paragraaf over onzuiverheden (paragraaf 2.2.4).

1.5. Teruggewonnen polymeren

Het bedrijf dat polymeren terugwint moet ook alle bedoelde stoffen in het teruggewonnen materiaal (zoals stoffen die zijn toegevoegd om de verschijningsvorm en/of de fysiochemische eigenschappen van polymeer materiaal aan te passen of te verbeteren) die oorspronkelijk in het teruggewonnen polymere materiaal aanwezig waren identificeren. Dit kan het geval zijn bij selectieve terugwinning. Opzettelijk teruggewonnen stoffen kunnen niet als onzuiverheden worden behandeld, maar moeten worden beschouwd als een stof waarvoor moet worden nagegaan of de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH geldt. Daarom wordt aanbevolen om het teruggewonnen materiaal als stof in een mengsel te beschouwen (bij selectieve recycling van zachte PVC kan het bijvoorbeeld nodig zijn om de relevante zachtmakers te registreren, tenzij ze al eerder zijn geregistreerd).

Het spectrum van onzuiverheden en hun concentraties is relatief breed. Onzuiverheden die afkomstig zijn van stoffen die oorspronkelijk in het terug te winnen polymere materiaal aanwezig waren hoeven niet te worden geregistreerd, omdat hun aanwezigheid wordt gedekt door de registratie van de monomere stof(fen). Alle andere onbedoelde “onzuiverheden” die in de teruggewonnen polymere stof aanwezig zijn (bijvoorbeeld pigmenten die niet langer de bedoelde

⁴⁹ In gevallen waarin deze bestanddelen meestal dicht bij deze limiet liggen, wordt aanbevolen om voor de veilige weg te kiezen en het bestanddeel als afzonderlijke stof te beschouwen. Wanneer bestanddelen deze limiet alleen overschrijden in zeldzame, individuele batches die onder normale omstandigheden realistischerwijs niet kunnen worden verwacht, hoeven deze bestanddelen niet te worden beschouwd als afzonderlijke stoffen. Ook is het niet nodig om elke individuele batch van afvalmateriaal te onderzoeken op de aanwezigheid van deze bestanddelen.

functie in het teruggewonnen materiaal vervullen of onzuiverheden die na de vervaardiging van de polymeren in het materiaal terecht zijn gekomen) kunnen worden beschouwd als onzuiverheden, tenzij ze aanwezig zijn in hoeveelheden boven 20%. Wanneer dat het geval is, moet het bestanddeel worden gezien als een stof in een mengsel, ook als de aanwezigheid ervan niet bedoeld is.

Bij het bepalen van de status van het teruggewonnen polymere materiaal kan informatie over de oorsprong belangrijk zijn om vast te stellen welke bestanddelen in het materiaal aanwezig zijn en of die als onzuiverheden of als afzonderlijke stoffen moeten worden gezien. Onzuiverheden zijn onderdeel van stoffen en hoeven niet te worden geregistreerd (zie paragraaf 2.2.4).

Fabrikanten van teruggewonnen polymeren moeten, voor zover nodig, ook beschikken over informatie over de identiteit van gevaarlijke ondergeschikte bestanddelen of onzuiverheden die in het teruggewonnen toeslagmateriaal aanwezig zijn en de hoeveelheden daarvan, als beschreven in de paragraaf over onzuiverheden (paragraaf 2.2.4).

Een analyse is niet vereist in bepaalde gevallen waarin er geen belangrijke onzuiverheden worden verwacht (bijvoorbeeld wanneer de terugwinning plaatsvindt vanuit een polymeer die in zuivere vorm is gebruikt). Ook kan het in sommige gevallen mogelijk zijn om het teruggewonnen polymere product voldoende te karakteriseren zonder naar de oorsprong te kijken. Ingeval van polymeren, en met het idee om terugwinningsbedrijven te helpen bij het identificeren van de materialen in verschillende plastic artikelen, zijn de identificatiecodenummers voor plastic 1 tot en met 6 echter toegekend aan zes veelvoorkomende soorten recyclebare plastic harsen, waarbij het nummer 7 elke andere soort plastic aangeeft, ongeacht of die recyclebaar is of niet. Er zijn [gestandaardiseerde symbolen](#) beschikbaar waarin elk van deze codes is geïncorporeerd. Omdat er zes veelvoorkomende gerecyclede polymeren zijn, zou het verstrekken van de informatie over welke monomeren voor de vervaardiging van de polymeer zijn gebruikt behulpzaam zijn. Ook is er de optie om teruggewonnen polymeren te behandelen als UVCB-stoffen wanneer de samenstelling onbekend is.

In een eerste stap kan worden beoordeeld of het terugwinningsproces rechtstreeks in een voorwerp resulteert (dat wil zeggen als het eerste niet-afvalmateriaal in de terugwinningsketen een voorwerp is en noch een stof als zodanig, noch een stof in een mengsel). REACH kent geen registratieplicht met betrekking tot de aanwezigheid van een polymere stof in een teruggewonnen voorwerp⁵⁰.

Nadat de in paragraaf 2.6 beschreven handelingen zijn uitgevoerd, moet het terugwinningsbedrijf vervolgens beoordelen of stoffen in de teruggewonnen polymeren zijn vrijgesteld op grond van bijlage IV of bijlage V van REACH of dat er enige ander vrijstellingscriterium in het kader van REACH van toepassing is.

Hoewel de registratiebepalingen van REACH niet van toepassing zijn op polymeren, is de fabrikant of een importeur van een polymeer onder bepaalde omstandigheden verplicht om in overeenstemming met artikel 6, lid 3, van REACH de monomeren en andere voor de vervaardiging van de polymeer gebruikte stoffen te registreren. Voor teruggewonnen polymeren geldt dat de monomeren en andere stoffen moeten worden geregistreerd om een beroep te kunnen doen op de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH. De onzuiverheden in de monomeer moeten worden geïdentificeerd en geëvalueerd voor zover nodig is om het risicoprofiel vast te stellen en de teruggewonnen monomeer in te delen en te etiketteren.

In de meeste gevallen wordt de afvalpolymeer ingezameld in de EU-markt, en dan zijn bedrijven die polymeren terugwinnen vrijgesteld van de verplichting om, indien aan de criteria van artikel 6,

⁵⁰ Zie het richtsnoer voor polymeren, dat beschikbaar is op http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/polymers_en.htm

lid 3, van REACH is voldaan, de monomeer of monomeren of enige andere stof(fen) te registreren, mits deze stof(fen) waarvan de polymeer is teruggewonnen reeds is of zijn geregistreerd. Bovendien moet het teruggewinningsbedrijf over de door artikel 31 of artikel 32 van REACH vereiste veiligheidsinformatie voor de monomeer beschikken, omdat de monomeer is onderworpen aan registratieverplichtingen. Voor dat doel moet alle beschikbare informatie over de componenten van het teruggewonnen materiaal in aanmerking worden genomen.

1.6. Teruggewonnen rubber

Over het algemeen kan teruggewonnen rubber behalve polymeren als SBR (styrene butadiene rubber) en natuurlijke rubber ook stoffen bevatten die nog een functie hebben, zoals vulmiddelen (roetzwart, silica...). Andere componenten/bestanddelen die in het teruggewonnen rubber aanwezig zijn maar die niet bedoeld waren om te worden teruggewonnen, zoals pigmenten, additieven of oliën, worden als onzuiverheden beschouwd wanneer ze aanwezig zijn in een concentratie die lager is dan 20% van de belangrijkste componentfractie⁵¹.

De fabrikanten van teruggewonnen rubber moeten, voor zover nodig, ook beschikken over informatie over de identiteit van gevaarlijke ondergeschikte bestanddelen of onzuiverheden die in het teruggewonnen toeslagmateriaal aanwezig zijn en de hoeveelheden daarvan, als beschreven in de paragraaf over onzuiverheden (paragraaf 2.2.4).

Teruggewonnen rubber kan resulteren uit mechanische en/of chemische behandeling van het oorspronkelijk rubberen voorwerp om het te transformeren in een materiaal dat bedoeld is om te worden gebruikt in een nieuw proces. De stoffen die bedoeld zijn om te worden teruggewonnen zijn voornamelijk polymeren als SBR en natuurlijk rubber. De in de vorige paragraaf aangeboden informatie over teruggewonnen polymeren is daarom ook van toepassing op teruggewonnen rubber.

Rubberafval kan rechtstreeks bij de vervaardiging van voorwerpen worden gebruikt wanneer het wordt toegevoegd aan het primaire rubber en in een voorwerp wordt gegoten. In dat geval zijn er geen verdere registratieverplichtingen van toepassing, tenzij de stof bedoeld is om vrij te komen (zie paragraaf 2.2.3.1). Indien de rubber in het voorwerp onder de definitie van een polymeer valt, bestaat er geen enkele registratieplicht. Nadat de in paragraaf 2.6 beschreven handelingen zijn uitgevoerd, moet het teruggewinningsbedrijf vervolgens beoordelen of er enige vrijstelling krachtens REACH van toepassing is.

Voor andere stoffen die aan rubber zijn toegevoegd, zoals vulmiddelen (roetzwart, silica...) moet door middel van documenten worden aangetoond dat ze volledig voldoen aan de voorwaarden voor de vrijstelling van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH.

Een teruggewinningsbedrijf moet ervoor zorgen dat het gebruik van een teruggewonnen stof wordt gedekt door de registratie van de oorspronkelijke stof, wat bij teruggewonnen rubber vaak het geval is. Wanneer dat het geval is, kan de veiligheidsinformatie over dezelfde, geregistreerde stof relevant en adequaat zijn voor het teruggewonnen rubber. Dit geldt mogelijk niet voor onzuiverheden (pigmenten, additieven, enz.), aangezien het kan zijn dat de chemische veiligheidsbeoordeling van de oorspronkelijke stof alleen betrekking heeft op specifieke toepassingen. Teruggewinningsbedrijven moeten informatie over de samenstelling van het teruggewonnen materiaal genereren om potentiële gevaren te identificeren en te concluderen of

⁵¹ Specifiek voor rubber dat uit banden wordt teruggewonnen verstrekt de sector een gedetailleerde, representatieve lijst van stoffen waarvan het de bedoeling is dat ze worden teruggewonnen of die mogelijk de drempel van 20% aan onzuiverheden overschrijden, welke lijst toegankelijk is via de website van de brancheorganisatie ETRMA (European Tyre and Rubber Manufacturers Association) in de "Richtsnoeren voor teruggewonnen rubber" (www.etrma.org) en verwijzingen bevat naar voor het publiek beschikbare documenten die kunnen helpen bij het bepalen van de concentraties van teruggewonnen stoffen en onzuiverheden.

de verkregen veiligheidsinformatie voor de geregistreerde stof ook van toepassing is op de teruggewonnen stof.

1.7. Teruggewonnen basisoliën

Teruggewonnen basisoliën⁵² zijn volgens het richtsnoer voor de identificatie en naamgeving van stoffen in REACH typisch UVCB-stoffen. De industriële sector die basisoliën gebruikt volgt deze praktijk. Deze stoffen worden gezamenlijk aangeduid als “basisoliën”, die, indien van toepassing, worden geïdentificeerd door de relevante EINECS-nummers.

Opzettelijk teruggewonnen basisoliën moeten worden beschouwd als een stof waarvoor moet worden gecontroleerd of de vrijstelling van artikel 2, lid 7, van REACH van toepassing is. Basisoliën komen niet in aanmerking voor de vrijstellingen van de bijlagen IV of V van REACH. Dit type terugwinning leidt meestal niet tot een voorwerp. Er kunnen geen andere vrijstellingen dan die van artikel 2, lid 7, van REACH van toepassing zijn. Ze worden beschreven door de relevante EINECS-rubrieken wanneer hun eigenschappen, zoals bij UVCB-stoffen, overeenkomen met de stofidentiteit (zie paragraaf 2.2.3.2).

Voor de terugwinning van basisoliën is een relatief geavanceerd terugwinningsproces nodig als het terugwinningsbedrijf de stoffen voor hetzelfde doel wil terugwinnen. In die omstandigheden zijn er, als gevolg van het gebruikte terugwinningsprocedé, geen bestanddelen die niet van de basisolie zelf afkomstig zijn. Wanneer dergelijke bestanddelen wel aanwezig zijn, is dit op een niveau dat ver onder 20% ligt⁵³. De resulterende teruggewonnen basisoliën lijken sterk op de oorspronkelijke basisoliën en wanneer het terugwinningsbedrijf toegang heeft tot de benodigde informatie, kan de gelijkheid van de teruggewonnen stof worden vastgesteld en is de vrijstelling van artikel 2, lid 7, van REACH is van toepassing.

Minder geavanceerde terugwinningsprocedés zullen resulteren in teruggewonnen stoffen die, hoewel de belangrijkste onzuiverheden zijn verwijderd, niet aan de kwaliteitscriteria van de oorspronkelijke stof voldoen. Dit is te wijten aan de aanwezigheid van onzuiverheden als polycyclische aromatische koolwaterstoffen. Het kan moeilijk zijn om de gelijkheid van de teruggewonnen basisoliën met de geregistreerde stoffen vast te stellen wanneer minder geavanceerde terugwinningsprocedés worden toegepast, vanwege verdampings- en verbrandingsprocessen die kunnen resulteren in substantiële verliezen of de toevoeging van nieuwe stoffen tijdens het gebruik van de oorspronkelijke stof. In beginsel is het nog steeds mogelijk dat deze teruggewonnen stoffen in aanmerking komen voor de vrijstelling van artikel 2, lid 7, van REACH, op voorwaarde dat het terugwinningsbedrijf de gelijkheid kan vaststellen en toegang heeft tot de benodigde informatie.

Samenvattend kan worden gezegd dat de geïdentificeerde toepassingen van teruggewonnen basisoliën niet altijd dezelfde zijn als de toepassingen die in de oorspronkelijke registraties worden vermeld. Afhankelijk van het toegepaste terugwinningsprocedé kunnen deze teruggewonnen basisoliën nog steeds voor hetzelfde doel worden gebruikt, of – wanneer ze hun lubricerende eigenschappen verliezen – als brandstoffen.

⁵² De term “basisoliën” omvat ook “smeeroliën”. Deze laatste moeten niet worden verward met “smeerstoffen”. De term “smeeroliën” heeft betrekking op mengsels die worden gemaakt uit basisoliën en additieven. De term “smeeroliën” wordt ook gebruikt voor “hooggeraffineerde basisoliën” en “lubricerende basisoliën” (zie het productendossier van CONCAWE nr. 97/108 voor een lijst van basisoliën).

⁵³ Opgemerkt moet worden dat er vervuiling van basisoliën door polychloorbifenylen (PCB's) of andere ernstige vervuilingen kunnen plaatsvinden. In dat geval is terugwinning of (her)gebruik niet toegestaan, zelfs als deze bestanddelen ver onder het niveau van 20% liggen (het wettelijke niveau voor PCB's is 50 ppm).

1.8. Teruggewonnen oplosmiddelen

Volgens het richtsnoer voor identificatie en naamgeving van stoffen in REACH moeten teruggewonnen of gerecyclede oplosmiddelen uitsluitend als één enkele stof of als UVCB-stof worden beschouwd. De industriële sectoren die zich bezighouden met de primaire vervaardiging van deze oplosmiddelen volgen deze praktijk.

Teruggewonnen oplosmiddelen zijn in dit verband die materialen in de meest gebruikelijke soorten koolwaterstoffen, zuurstofhoudende koolwaterstoffen en gehalogeneerde koolwaterstoffen die oorspronkelijk in industriële toepassingen zijn gebruikt. In deze indeling zijn veel oplosmiddelen één enkele chemische stof, zoals aceton en toluen, hoewel er ook een aantal UVCB-stoffen zijn, waaronder een reeks petroleumdistillaten.

Artikel 2, lid 7, van REACH is zowel relevant voor als van toepassing op de meeste teruggewonnen oplosmiddelen volgens de EINECS-nummers die het meest worden gebruikt voor het preregistreren van deze stoffen. Het is mogelijk dat er geen andere vrijstellingen dan die van artikel 2, lid 7, van REACH van toepassing is. Oplosmiddelen komen niet altijd in aanmerking voor de vrijstellingen van bijlage IV of V van REACH. Dit type terugwinning leidt doorgaans niet tot een voorwerp.

De gelijkheid van de teruggewonnen stof met de geregistreerde stof is duidelijk vastgesteld voor een breed scala aan oplosmiddelen. Normaliter zijn er, vanwege het gebruikte terugwinningsprocedé, geen bestanddelen die niet afkomstig zijn uit het oplosmiddel zelf. Wanneer dergelijke bestanddelen wel aanwezig zijn, is dit op een niveau dat ver onder 20% ligt. Het is echter mogelijk, wanneer de individuele stoffen voor gelijkheidsdoelen duidelijk zijn gedefinieerd, om gemengde stoffen samen terug te winnen, en wanneer dit het geval is wordt het resultaat beschouwd als een mengsel.

De geïdentificeerde toepassingen voor oplosmiddelen zijn normaliter dezelfde als de toepassingen die in de oorspronkelijke registraties van de stof worden vermeld, maar er kunnen beperkingen gelden voor bepaalde vormen van hergebruik, bijvoorbeeld in de farmaceutische industrie.

BIJLAGE 2: LIJST VAN AFKORTINGEN EN DEFINITIES

Bijlage XIII	Criteria ter identificatie van persistente, bioaccumulerende en toxische stoffen en zeer persistente, bioaccumulerende en toxische stoffen.
Beperking	Elke voorwaarde voor of elk verbod op de vervaardiging, het gebruik of het in de handel brengen.
Bijlage XIV	Lijst van autorisatieplichtige stoffen.
Bijlage XVII	Beperkingen op de vervaardiging, het in de handel brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen.
Blootstellingsscenario's	De reeks voorwaarden waarin wordt beschreven hoe de stof wordt vervaardigd of gedurende de levenscyclus wordt gebruikt en hoe de fabrikant of importeur de blootstelling van mens en milieu beheerst of downstreamgebruikers aanbeveelt deze te beheersen. Deze blootstellingsscenario's kunnen, naargelang het geval, één specifiek proces of gebruik, dan wel meerdere processen of gebruiken betreffen.
CAS-nummer	Chemical Abstracts Service Indexnummer.
CMR	Carcinogeen, mutageen of reproductietoxisch.
CSA	Chemische veiligheidsbeoordeling.
CSR	Chemisch veiligheidsrapport.
Downstreamgebruiker	Elke in de Gemeenschap gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, niet zijnde een fabrikant of importeur, die een stof, hetzij als zodanig, hetzij in een preparaat, gebruikt bij zijn industriële activiteiten of beroepsactiviteiten. Distributeurs en consumenten zijn geen downstreamgebruikers. Wederimporteurs die krachtens artikel 2, lid 7, onder c), zijn vrijgesteld, worden als downstreamgebruikers beschouwd.
EC-Inventaris/EC-nummer	De combinatie van de drie Europese lijsten van stoffen uit het voormalige regelgevingskader voor chemische stoffen van de EU, met name EINECS, ELINCS en de NLP-lijst, wordt de EC-inventaris genoemd. De EC-inventaris vormt de basis voor het gebruik van het EC-nummer als identificatienummer voor stoffen.
EER	Europese Economische Ruimte. De EER-overeenkomst maakt het voor de EVA/EER-landen (Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) mogelijk om aan de interne markt deel te nemen op basis van de toepassing van het voor de interne markt relevante acquis. Alle nieuwe relevante communautaire wetgeving wordt dynamisch in de overeenkomst opgenomen en geldt derhalve voor de gehele EER, waardoor de homogeniteit van de interne markt wordt gewaarborgd.
EINECS	European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances (Europese inventaris van bestaande chemische handelsstoffen).
ELINCS	European List of Notified Chemical Substances (Europese lijst van aangemelde chemische stoffen).
Fabrikant	Een in de Gemeenschap gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de Gemeenschap een stof vervaardigt.
Geleidelijk geïntegreerde stof*	Een stof die aan ten minste een van de volgende criteria voldoet: a) de stof is in de Europese inventaris van bestaande chemische handelsstoffen (EINECS) opgenomen; b) de stof is vervaardigd in de Gemeenschap, of in de landen die op 1 januari 1995 of 1 mei 2004 tot de Europese Unie zijn toegetreden, maar is niet door de fabrikant of importeur ten minste eenmaal in de handel gebracht in de 15 jaar vóór de inwerkingtreding van deze verordening,

	mits dit door de fabrikant of importeur met schriftelijke bewijsstukken kan worden gestaafd; c) de stof is in de Gemeenschap, of in de landen die op 1 januari 1995 of 1 mei 2004 tot de Europese Unie zijn toegetreden, in de handel gebracht en voor de inwerkingtreding van deze verordening eveneens door de fabrikant of importeur in de handel gebracht en is een stof waarvan overeenkomstig het eerste streepje van artikel 8, lid 1, van Richtlijn 67/548/EEG, wordt geacht kennisgeving te zijn gedaan, maar de stof voldoet niet aan de definitie van een polymeer van de onderhavige verordening, mits dit door de fabrikant of importeur met schriftelijke bewijsstukken kan worden gestaafd.
Importeur	Een in de Gemeenschap gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die voor de invoer verantwoordelijk is.
IUPAC	International Union of Pure and Applied Chemistry (Internationale Unie voor zuivere en toegepaste scheikunde).
'Kandidaat-lijst'	Kandidaat-lijst van zeer zorgwekkende stoffen (SVHC's) voor autorisatie.
Mengsel	Een mengsel of oplossing bestaande uit twee of meer stoffen.
Niet-geleidelijk geïntegreerde stof	Een stof die moet worden geregistreerd en die geen gebruik kan maken van de overgangsregeling voor geleidelijk geïntegreerde stoffen in het kader van REACH.
PBT	Persistente, bioaccumulerende en toxische stof zoals gedefinieerd in bijlage XIII.
PCB	Polychloorbifenyyl.
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen).
Stof	Een chemisch element en de verbindingen ervan, zoals zij voorkomen in natuurlijke toestand of bij de vervaardiging ontstaan, met inbegrip van alle additieven die nodig zijn voor het behoud van de stabiliteit ervan en alle onzuiverheden ten gevolge van het toegepaste procedé, doch met uitzondering van elk oplosmiddel dat kan worden afgescheiden zonder dat de stabiliteit van de stof wordt aangetast of de samenstelling ervan wordt gewijzigd.
SVHC	Zeer zorgwekkende stof die voldoet aan de criteria van artikel 57.
Voorwerp	Een object waaraan tijdens de productie een speciale vorm, oppervlak of patroon wordt gegeven waardoor zijn functie in hogere mate wordt bepaald dan door zijn chemische samenstelling.
zPzB	Zeer persistente en zeer bioaccumulerende stof zoals gedefinieerd in bijlage XIII.

European Chemicals Agency
P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki
<http://echa.europa.eu>